

CUPRINS

Porunca Iubirii apare cu binecuvântarea **Arhiepiscopiei Sibiului**

C A L E A	Credința și dragostea dinfâi	C R E D I N T A
	Unde este acum Domnul Dumnezeu lui Ilie? - <i>PS Daniil Stoenescu / 5</i>	
	Regatul lui Israel și Împărăția lui Dumnezeu - <i>prof. dr. Laurențiu Popică / 11</i>	
	Arhetipul colectiv jungian și teoriile transiterii păcatului strămoșesc - Pr. Ciprian Bâlbă / 21	
A D E V Ă R U L	Vindecarea sufletului. Rugăciune, înfrânare și iubire	N Ă D E J D E A
	Călătoria noastră cu Hristos prin Postul Mare (II) - <i>IPS Laurențiu Streza / 31</i>	
	Să mărturisim prin viața noastră cine suntem noi - <i>PS Serghie / 49</i>	
	Biserica și lumea vremurilor din urmă	
V I A T A	Pământul se sfărâmă, pământul sare în bucăți, se clatină pământul” (Is.24,19) - IPS Teofan Savu / 55	D R A G O S T E A
	Tsunami și pedeapsa divină - Alexandru Mihail Niță / 59	
	Concordatul Romaniei cu Vaticanul - Un act politic îndreptat împotriva Statului Român (2) - <i>Ieromonah Eftimie Mitra / 63</i>	
	Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, noul Mitropolit al Clujului / 70	

Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul (In. 13, 34)

Actualitatea social-religioasă

Știri din țară / 75

Parteneriatul dintre stat și culte în domeniul serviciilor sociale
Protest față de introducerea acordului prezumat la donarea de organe

Știri din lume / 80

Trezirea statelor arabe - *Virginia MIRCEA*

Musulmanii din Franța cer în folosință bisericile catolice fără enoriași

Franța este prima țară occidentală care interzice vălul Islamic

CEDO a decis că prezența crucifixelor în școlile italiene nu înseamnă
violarea convenției europene privind drepturile omului

Refuzarea orelor de „educație sexuală”, pedepsită cu închisoare

Cartea ortodoxă prin poștă. Talon Abonamente . . . 90

ÎPS Andrei Andreicuț - noul Mitropolit al Clujului

Faceți cunoscută

“PORUNCA IUBIRII”

tuturor oamenilor!

N-am venit să stric Legea ci să o plinesc (Mt. 5: 17).

Iubirea aproapelui este plinirea Legii (Rom. 13:10)

Rugăciune

O, iartă-mi, Te rog, Doamne, atâtea rugăciuni
Prin care-ți cer doar pâine și pază și minuni,
Căci am făcut adesea din Tine robul meu,
Nu eu s-ascult de Tine, ci Tu de ce spun eu.

În loc să vreau eu, Doamne, să fie voia Ta,
Îți cer, Îți cer într-una să faci Tu voia mea!
Îți cer s-alungi necazul, să-mi lași un loc în rai
Și să-mi slujești în toate; să-mi dai, să-mi dai, să-mi
dai!

Gândindu-mă că dacă-Ți cânt și Te slăvesc,
Am drept să-Ți cer într-una să faci tot ce-mi doresc.
O, iartă-mi felul acesta nebun de-a mă ruga
Și-nvață-mă ca altfel să stau în fața Ta.

Nu tot cerându-Ți Ție să fii Tu robul meu,
Ci Tu cerându-mi mie, iar robul să fiu eu,
Să înțeleg că felul bun de-a mă ruga
E să doresc ca-n toate să fie voia Ta.

**Credința și
dragostea dintâi**

“Dar am împotriva ta că ți-ai părăsit dragostea dintâi. Adu-ți aminte de unde ai căzut și pocăiește-te...” - Ap.2,4

„Unde este acum Domnul Dumnezeu lui Ilie?”

PS Daniil Stoenescu,

Episcop-Loctiitor al Daciei Felix

Aflându-ne astăzi în a doua zi de Bobotează, la praznicul Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului nostru Iisus Hristos, am socotit să încep cuvântul meu cu singurul cuvânt din Biblie care s-a păstrat, rostit pe malurile Iordanului, în Vechiul Testament. Este cuvântul Sfântului Prooroc Elisei rostit în ziua înălțării la cer a Sfântului Prooroc Ilie în carul de foc.

*Apele Iordanului s-au despărțit
de mai multe ori*

Rămas singur, dincolo de Iordan, având cu sine mantia sfântului Ilie, care căzuse din înaltul cerului ca o relicvă, un odor și binecuvântare, Sfântul Prooroc Elisei, afându-se în fața

râului Iordan, precum ne aflăm noi astăzi, în aceste zile prea luminoase și prea luminate de Bobotează, a rostit aceste cuvinte: „Unde este acum Domnul Dumnezeu lui Ilie?” (IV Regi 2, 14). Dar Dumnezeu lui Avraam, Isaac și Iacob, numit, iată, de către Sfântul Elisei și Dumnezeu lui Ilie, era prezent, era de față, era acolo la râul Iordanului. Atunci când Proorocul Elisei a lovit apele Iordanului cu mantia sau veșmântul Sfântului Ilie, pentru a doua oară în aceeași zi, Dumnezeu a săvârșit minunea despărțirii Iordanului.

S-a despărțit Iordanul așa cum, mai înainte, cu veacuri în urmă, s-au despărțit apele Iordanului la trecerea lui Iosua, urmașul lui Moise și conducătorul poporului Israel, în pământul Canaanului, îndată ce preoții, care purtau pe umerii lor chivotul sfânt al lui Dumnezeu, au intrat în apă. Precum s-au despărțit apele Mării Roșii cu 40 de ani mai devreme de către Dumnezeu prin Moise, tot astfel s-a despărțit Iordanul la trecerea lui Iosua, după 40 de ani de rătăcire în pustiul Sinai.

S-a despărțit Iordanul când Sfântul Ilie a trecut dincolo de Iordan în ziua înălțării lui la cer. S-a despărțit Iordanul în aceeași zi de către urmașul și ucenicul Sfântului Ilie, Sfântul Prooroc Elisei și avea să se despartă Iordanul spiritual și duhovnicește deodată cu botezul Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, de la Sfântul Ioan Botezătorul, în repejunile Iordanului.

Sărbătoarea Bobotezei are legături cu mai multe evenimente din Sfânta Scriptură

Sărbătoarea Bobotezei de ieri și de azi adună în sine, ca într-un mănunchi, toate minunile care s-au săvârșit la Iordan. Toate aceste minuni, între care și minunea vindecării de lepră a generalului sirian Neeman, pe care Sfântul Prooroc Elisei îl trimite să se scalde de 7 ori în Iordan, fac ca sărbătoarea Bobotezei de astăzi să aibă legături cu mai multe evenimente din Sfânta Scriptură a Vechiului Testament și a Noului Testament.

Prin arătarea porumbelului Duhului Sfânt la botezul Domnului Iisus Hristos, sărbătoarea Bobotezei are legătură cu *sfârșitul potopului cu apă de pe vremea lui Noe*. Atunci Noe a slobozit din corabie corbul care nu s-a mai întors, porumbelul care s-a întors întâia dată, degrabă, pentru că apele încă acopereau fața pământului, porumbelul care s-a întors a doua oară cu ramura de măslin, semn al sfârșitului potopului și, a treia oară, după șapte zile, porumbelul care nu s-a mai întors la Noe în corabie.

Porumbelul, care cu prilejul celui de-al treilea zbor nu s-a mai întors în corabia lui Noe, preînchipuiește arătarea Duhului Sfânt sub chip de porumbel, după veacuri, la apa Iordanului, când Fiul lui Dumnezeu a primit botezul și când Dumnezeu-Tatăl și-a făcut glasul auzit prin cuvintele: „Acesta este Fiul meu Cel iubit întru care am binevoit”.

Prin arătarea Sfintei Treimi la râul Iordan, sărbătoarea de astăzi are legătură cu *arătarea Prea Sfintei Treimi înaintea patriarhului Avraam la stejarul Mamvri* și cu descoperirea Prea Sfintei Treimi la *Schimbarea la Față pe muntele Taborului*, când Dumnezeu-Fiul S-a schimbat la Față. Aici Tatăl a rostit aceleași cuvinte ca și la Iordan: „Acesta este Fiul Meu Cel Iubit, întru care am binevoit!”, adăugând, „pe Acesta să-L ascultați!”. Duhul Sfânt, care la Iordan S-a arătat sub chip de porumbel, pe Tabor S-a arătat sub chip de nor supraluminos care a învăluit pe Mântuitorul Hristos, pe Moise și Ilie și pe Sfinții Apostoli Petru, Iacob și Ioan.

Sărbătoarea Bobotezei are, însă, legătură și cu *jertfa Domnului Iisus Hristos de pe Golgota*, pentru că la Bobotează, Sfântul Ioan Botezătorul Îl prezintă pe Mântuitorul Hristos și Îl arată lumii zicând: „Iată, Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii”. Mielul lui Dumnezeu Cel înjunghiat care ședea pe tron, după cum L-a văzut Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, în Apocalipsă, Mielul de Paști rânduit de Moise în Egipt, ca să fie jertfit, este Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, descoperit lumii întregi de Sfântul Ioan Botezătorul la

botezul Domnului.

Sărbătoarea Bobotezei, însă, are legătură și cu *Judecata de apoi*, pentru că la Bobotează Sfântul Ioan Botezătorul a rostit aceste cuvinte înfricoșătoare: „Cel ce vine după mine este mai mare decât mine, pentru că mai înainte de mine era. Eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămintelor Lui. El are lopata în Mâna Sa și va curăți aria Sa. Grâul îl va aduna în jitniță, iar pleava o va arde în foc nestins”. Sfântul Ioan Botezătorul a rostit aceste cuvinte inspirat de Duhul Sfânt.

„Pleavă dragă, fă-te grâu, căci vine focul și te arde!”

Contemplând lumea întreagă ca pe o arie a lui Hristos, Îl vedem pe Domnul la Judecata de apoi, ca și cum ar avea o lopată în mână, având grâul în jitnița Sa pentru Împărăția cea veșnică și pleava arzând-o în focul cel nestins al iadului. De aceea, zilele acestea sunt zile care trebuie să ne pună pe gânduri. Să ne întrebăm fiecare dintre noi cât grâu mai avem și câtă neghină mai este în noi de smuls, și de scos și de nimic. Cât suntem grâu, dacă mai suntem grâu, cum spunea Sfântul Ignatie Teoforul al Antiohiei: „Sunt grâu al lui Dumnezeu și vreau să fiu măcinat de dinții fiarelor, ca să ajung pâine a lui Hristos”.

Părintele nostru Arsenie spunea odată cuiva aceste cuvinte: „Pleavă dragă, fă-te grâu, căci vine focul și te arde!”. Poate a văzut Părintele mai mult decât vedem noi, de departe, de acum 25 de ani, poate a văzut ceea ce noi nu vedem nici acum, dar parcă a vrut să ne îndemne să fim atenți, să luăm aminte, să ne schimbăm din rău în mai bine, din oameni ai lumii în oameni ai lui Dumnezeu, din oameni trupești în oameni duhovnicești. „Pleavă dragă, fă-te grâu, căci vine focul și te arde!”

Domnul Dumnezeu lui Ilie este pretutindeni

Sfântul Prooroc Elisei a rostit cuvintele pe care le-am amintit la început „Unde este Domnul Dumnezeu lui Ilie?”, pentru că

botezul Domnului în Iordan la Sfântul Ioan Botezătorul are legătură cu trecerea Iordanului de către Sfântul Ilie și de către Sfântul Prooroc Elisei. Așa cum Sfântul Ilie s-a înălțat la ceruri într-un car de foc, așa duhul sărbătorilor acestea sfinte, împlinindu-se astăzi, parcă se înalță la cer și noi rămânem, într-un fel, precum Sfântul Elisei și ne întrebăm: „Unde este acum Domnul Dumnezeuul lui Ilie?” Unde este Domnul Dumnezeuul Sfântului Ioan Botezătorul?

Și răspunsul este răspunsul Bisericii: în cer și pe pământ, în Sfânta Liturghie și în Sfânta Evanghelie, în Sfintele Taine și în Sfintele Icoane, în Sfânta Cruce și în glasul clopotelor bisericii. Domnul Dumnezeuul lui Ilie, Dumnezeuul Cel Adevărat, Unic și Preasfânt, și Desăvârșit, și Veșnic este pretutindeni. Domnul Iisus Hristos șade în cer de-a dreapta Tatălui, dar este și cu noi în toate zilele, până la sfârșitul lumii, sub chipul pâinii și al vinului, în Sfânta Cuminecătură sau Împărtășanie, care este Trupul și Sângele Său.

Domnul Dumnezeu este în semenul nostru, în aproapele nostru, în vecinul nostru, în fratele nostru, în prietenul nostru și chiar în adversarul nostru, pentru că toți oamenii sunt purtători ai chipului lui Dumnezeu în adâncul sufletului lor.

*Suntem cu toții fii ai lui Dumnezeu
și ai Părintelui Arsenie*

De aceea, iubiți frați și surori în Domnul, mulțumim lui Dumnezeu pentru prilejul binecuvântat de a fi împreună astăzi, aici, de Sfântul Ioan Botezătorul, după ce ieri, pe vremea aceasta, mă aflam în biserica - catedrală ortodoxă română din Vârșeț, din Serbia. Mulțumim părintelui protopop Ioan Ciocan pentru invitația care ne-a făcut-o și mulțumim, în același timp, Înalț Prea Sfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Laurențiu, al Ardealului, pentru binecuvântarea de a sluji împreună astăzi, aici. Vă mulțumim și

dumneavoastră pentru prezență, ascultare și cucernicie. Cu cei mai mulți ne-am văzut și ne vedem cel puțin o dată, de două ori pe an la Sfânta Mănăstire a Prislopului.

Vă mulțumim că ați primit în urmă cu trei luni și jumătate o haină a Părintelui nostru Arsenie pe care a purtat-o multă vreme în timpul cât a pictat biserica de la Drăgănescu, de lângă București. Ați atins-o, așa cum femeia din Evanghelie a atins haina Mântuitorului nostru Iisus Hristos și s-a vindecat de boala ei. Astăzi, cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Laurențiu, vom duce această raclă și acest veșmânt și la Sibiu, până la Bunavestire, pentru că, și frații noștri sibieni, ca și dumneavoastră, făgărășenii, ca și brașovenii, ca și noi, cei din urmă, hunedoreni, suntem cu toții fii ai lui Dumnezeu și ai Părintelui nostru Arsenie.

Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze, Bunul Dumnezeu să vă ajute și să ajute tuturor ca această măreață catedrală, aflată în construcție, cu banul văduvei și cu ajutorul autorităților locale și superioare, să se isprăvească, să se săvârșească. Să ne vedem, cu darul Domnului, aici, și la sfințirea acestei catedrale când va rândui Dumnezeu și Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Laurențiu.

La mulți ani tuturor și, mai ales, celor care purtați numele de Ioan, Ioana sau Ionel! Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți! Amin.

(Cuvânt rostit în biserica Sfântul Prooroc Ioan Botezătorul din Făgăraș, a doua zi de Bobotează, 7 ianuarie 2011)

Regatul lui Israel și Împărăția lui Dumnezeu

prof. dr. Laurențiu Popică

Împărăția Lui Dumnezeu are o sferă mult mai largă decât cea pe care și-o închipuiau evreii. Prevestită de profeți cu mult timp înainte, ea începe de aici, de pe pământ, sub chipul regatului lui Israel și al Bisericii lui Hristos, pentru a cuprinde tot neamul omenesc, și se prelungește în veșnicie. Ea nu se limitează la o epocă sau la un anumit popor, ea este a tuturor celor ce cred în jertfa Fiului Său. Accederea la Împărăția lui Dumnezeu se realizează prin pocăință, înțeleasă ca transformare totală a perspectivei, a manierei de a ne raporta la Dumnezeu.

Premisele vestirii lui Mesia și a împărăției Sale

Ideea de regat apare târziu în istoria poporului evreu, abia după stabilirea în Canaan. Vladimir Petercă identifică două cauze care au dus la apariția unei monarhii în Israel: a) vechile structuri sociale și politice se dovedesc insuficiente o dată cu scurgerea timpului; b) creșterea tot mai accentuată a pericolului extern, atât din partea cananeenilor, cât și din partea filistenilor.¹ Alături de aceste cauze socio-politice, apare și nevoia păstrării nealterate a Legământului dat de Moise pe Muntele Sinai. „Regalitatea devine, în felul acesta, purtătoarea responsabilității Legământului, iar regii vor fi judecați, de acum încolo, doar în funcție de acest legământ.”²

Dezvoltarea spirituală și stabilitatea social-politică din timpul domniei lui David vor contura în mentalitatea evreiască conștiința unui rege și a unui regat ideal. Astfel apare și ideea unui *mesianism davidic* sau a unui *mesianism regal*³ puternic susținut cu texte biblice ca cel din II Regi 7, 1-18, în special versetele 12 – 14 și 16: „Iată Domnul îți vestește că-ți va întări casa, iar când

se vor împlini zilele tale și vei răposa cu părinții tăi, atunci voi ridica după tine pe urmașul tău, care va răsări din coapsele tale și voi întări stăpânirea ta. Acela va zidi casă numelui Meu și Eu voi întări scaunul domniei lui în veci. Eu voi fi acelaia Tată, iar el Îmi va fi fiu; de va greși, îl voi pedepsi Eu cu toiagul bărbaților și cu loviturile fiilor oamenilor... Casa ta va fi neclintită, regatul tău va rămâne veșnic înaintea ta și tronul tău va sta în veci”.

Făgăduința se referă în primul rând la permanența liniei davidice pe tronul lui Israel (cf. v. 12 – 16). De fapt, pe linia davidică, întreaga speranță mesianică este confirmată, ceea ce concordă și cu faptele istorice. Fiecare verigă a dinastiei va putea să se raporteze de acum încolo la această profetie și la această făgăduință, care statornicește pentru prima oară o relație de tip nou între Iahve și rege: relația dintre tată și fiu. Această relație corespunde întru totul raportului existent dintotdeauna între Iahve și Israel⁴. Relația intimă dintre Dumnezeu și urmașii lui David va crea premisele vestirii unui Mesia ca fiu din spița davidică⁵ și, implicit, a unei împărății veșnice.⁶

Dincolo de așteptarea implicită a unui regat ideal, davidic, textele Vechiului Testament nu spun nimic despre o împărăție a cerurilor cu toate că în Psalmi și în scrierile profetice⁷ se vorbește despre manifestarea viitoare a suveranității divine⁸. Abia gândirea ebraică târzie va vorbi despre o împărăție a cerurilor (în ebraică, *mal'e kûl sâmayim*) în care poporul evreu va fi eliberat de către Dumnezeu și va trăi o epocă a bunăstării și păcii⁹.

În textele de la Qumran¹⁰ ideea unei împărății eshatologice ocupă un loc important. Ea este precedată de lupta dintre forțele binelui și răului în care acesta din urmă va fi învins. Figura lui Mesia, ca preot, profet și rege apare de mai multe ori în aceste manuscrise, rolul său fiind unul inaugurator: cu El începe eshatonul¹¹. Se poate observa caracterul oarecum utopic al acestor concepții. Gândirea ebraică tinde să vorbească aproape în unanimitate într-o manieră idealistă, departe de o împlinire concretă.

Universalitatea împărăției mesianice

Din această perspectivă mesajul adus de Sfântul Ioan Botezătorul și apoi de Domnul Iisus Hristos este unul ce concordă cu așteptările evreilor. Proclamarea apropierei Împărăției Cerurilor implica un strigăt de trezire cu o evidentă semnificație universală. Punctul de cotitură divin, mult așteptat, marea restaurare – oricum ar fi fost ea concepută în vremea aceea – era proclamată ca fiind aproape¹².

În propovăduirea Sfântul Ioan Botezătorul locul cel mai important a fost acordat vestirii judecății divine ca o realitate iminentă. Securea a fost înfiptă deja la rădăcina pomului. Venirea lui Dumnezeu ca Împărat are drept scop suprem purificarea, cernerea și judecata. Nimeni nu poate scăpa de ea. Nici un privilegiu nu poate cumpăra o scutire de judecată, nici măcar revendicarea lui Avraam ca tată.

În același timp, Sfântul Ioan îndreaptă privirile spre Cel care avea să vină după el, al cărui înaintemergător era. Cel ce avea să vină avea în mână vânturătoarea. Ca pregătire pentru venirea Lui, oamenii trebuie să se pocăiască și să primească botezul pentru spălarea păcatelor, așa încât să scape de mânia viitoare și să participe la mântuirea Împărăției și la botezul cu Duhul Sfânt, care va fi turnat când va veni El¹³.

Imaginea Împărăției, așa cum reiese ea din predica Sfântul Ioan Botezătorul, este una exclusiv eshatologică, apropiată de așteptările acelei vremi. Totuși el indică o stare de pregătire, o vreme a *Celui ce va veni* și caracterizată prin înnoirea esențială a omului, depășind spațiul iudaic și vizând întreaga creație. Faptul că originea avraamică nu reprezintă un privilegiu desemnează universalitatea împărăției. Luând în considerare aceste premise, predica Mântuitorului vine să împlinescă așteptările exprimate de profeți, culminând cu Sfântul Ioan Botezătorul. Cei mai mulți bibliști sunt de acord atunci când afirmă că apropierea Împărăției Cerurilor reprezintă tema centrală a predicii Sale¹⁴.

Evangheliile sinoptice, cu precădere, abundă în pasaje referitoare la împărăție. Astfel, cuvântul *împărăție* apare de trei ori în Evanghelia după Matei, de trei ori la Marcu, de cinci ori la Luca. Expresia *Împărăția Cerurilor* este prezentă de treizeci și unu de ori la Matei și o singură dată la Ioan. *Împărăția lui Dumnezeu* apare, cu precădere, în Evanghelia după Luca de optsprezece ori, de zece ori la Marcu și numai de cinci ori la Matei. Evanghelia după Ioan, însă, pare să nu acorde întâietate acestor expresii pe care le întâlnim numai de două ori (Ioan 3, v. 3 și 5)¹⁵.

Din această statistică se poate observa utilizarea cu precădere în Evanghelia după Matei a expresiei *Împărăția Cerurilor*, spre deosebire de Marcu și Luca unde predomină *Împărăția lui Dumnezeu*. Această deosebire nu alterează în nici un fel unitatea evangheliilor. Cuvântul *cer* desemnează divinitatea chiar dacă într-o manieră perifrastică¹⁶, iar lipsa unei mărturii iudaice contemporane cu privire la utilizarea acestei sintagme nu poate nici ea sugera o interpunere ulterioară, ce ar duce la neautenticitatea și ilegitimitatea utilizării ei¹⁷.

Cealaltă formă, *Împărăția lui Dumnezeu*, ridică și ea probleme știut fiind faptul că evreii se fereau să folosească numele lui Dumnezeu, preferând să-L numească prin intermediul atributelor Sale. Nimic nu ne determină să susținem că Mântuitorul ar fi evitat să utilizeze cuvântul *Dumnezeu*, din contră¹⁸. Utilizarea celor două sintagme este legată, mai degrabă, de destinatarii evangheliilor. Matei, scriind pentru evrei, era firesc să folosească o metaforă (*Împărăția cerurilor*) pentru a desemna divinitatea, pe când Marcu¹⁹ și Luca²⁰, optează direct pentru forma *Împărăția lui Dumnezeu*.

Dincolo de aceste probleme filologice, textele evangheliilor dovedesc o impresionantă unitate atunci când vorbesc despre intrarea în Împărăție. Problema pe care o ridică aceste formulări este, așadar, una duhovnicească și nu una de limbaj. În ce privește momentul venirii Împărăției, mărturisim împreună cu Hristos aceea că ea a venit deja. Hristos afirmă prezența reală a acestei Împărății chiar prin opera propriei Sale persoane: „Iar dacă Eu cu

Duhul lui Dumnezeu scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu” (Matei 12, 28).

Paradoxal, Hristos vorbește despre împărăția care vine (Matei 16, 28; 24, 32-36; Marcu 9, 1; 13, 28-32; Luca 9, 27; 21, 29-33). Cu siguranță în ambele cazuri este vorba despre aceeași împărăție. Se poate, însă, vorbi despre două aspecte ale împărăției, unul prezent și unul viitor. Aspectul prezent se manifestă în diferite moduri în persoana și faptele lui Hristos. Apare în mod evident în izgonirea demonilor (Luca 11, 20) și în general, în puterea miraculoasă a lui Iisus. Împărăția a venit în El și cu El²¹. Aspectul viitor arată dinamismul *Împărăției*²². Granițele ei nu se identifică lumii iudaice, ci va fi una universală, *cer nou și pământ nou*. Împlinirea ei este strâns legată de moartea și învierea Mântuitorului, dar și de asumarea acestei jertfe pentru fiecare persoană.

Împărăția lui Dumnezeu se vedește sub chipul Bisericii

Urmarea cea mai importantă a vieții, morții și învierii lui Iisus pe care o subliniază Evangheliile este nașterea Bisericii universale, adică Israelul cel Nou, în care atât iudeii, cât și neamurile își găsesc un loc. Încheierea Evangheliei după Matei arată clar că, în această nouă Împărăție adusă și propovăduită de Hristos, El va fi prezent continuu: „și iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin” (Matei 28, 20).

Cu siguranță că această împărăție se vedește încă de aici sub chipul Bisericii Sale, pe care o înființează la Cincizecime prin pogorârea Duhului Sfânt. Acum există o similitudine între Israel și Biserica lui Hristos (Împărăția lui Dumnezeu), căci misiunea lui Israel se desăvârșește o dată cu înființarea unui nou neam, neamul creștinilor²³. Biserica creștină nu este, așadar, o biserică nouă, o sectă apărută în sânul iudaismului, așa cum tind să afirme foarte mulți cercetători²⁴. Ea este vechiul Israel transformat și lărgit, pe de o parte, datorită faptului că majoritatea evreilor l-au respins pe Hristos, pe de altă parte prin autenticitatea Sa

dumnezeiască în fața căreia nu doar iudeii, ci și neamurile și-au plecat fruntea, acceptându-i lumina.

În capitolul 8 al Evangheliei după Matei, în paragraful referitor la credința și îndrăzneala sutașului Corneliu, Hristos distinge totuși între cele două tipuri de împărății: a lui Israel și a lui Dumnezeu²⁵. El arată că împărăția lui Israel nu mai este neapărat recunoscută de Dumnezeu, atâta timp cât ea nu este structurată de jertfa lui Hristos: „Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel, n-am găsit atâta credință. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților” (Matei 8, 10-12). Asta nu înseamnă că cei ce făceau și fac acum parte din regatul lui Israel nu sunt bineveniți în noua împărăție, căci descoperirea lui Dumnezeu nu este acum adresată numai unui anumit neam (Matei 3, 9 sau Luca 3, 8)²⁶, ci tuturor celor care cred în jertfa lui Hristos.

Împărăția lui Dumnezeu este, de asemenea, tema centrală a Faptelor Apostolilor și este menționată frecvent în Epistolele Pauline: I Corinteni 6, 9 și Galateni 5, 21 (unde arată că cei ce o vor moșteni trebuie să îndeplinească anumite criterii morale); Romani 14, 17 (împărăția este o stare: pace și bucurie susținute în și de Duhul Sfânt); I Corinteni 15, 42-45 și II Corinteni 5, 17 (Împărăția este făptură nouă, este caracterizată de noutatea prezenței lui Hristos).

Apostolii au crezut în întoarcerea pe pământ a lui Iisus imediat după Înălțare, de aceea își pierd răbdarea. La întrebarea lor, când va stabili pe pământ împărăția lui Israel, Iisus răspunde că împărăția Sa este deja prezentă în mijlocul lor, prin venirea Duhului Sfânt, dar și prin prezența Sa. Mai mult, întreaga făptură este chemată să facă parte din această împărăție promisă. Căci barierele geografice, etnice și de altă natură nu există în această împărăție. Singura condiție de a lua parte la un astfel de regat este aceea de a fi „fiu al lui Dumnezeu”. Sistemul de

referință al Împărăției lui Dumnezeu este cu totul altul. În această stare (nu loc) trupurile se transfigurează în lumina lui Hristos. Trupurile înviate vor fi nestricăcioase, fără putința de a se altera vreodată. Nestricăciunea lor provine din faptul că nu vor avea nevoie de hrană materială, ci de una spirituală, harul dumnezeiesc. Trupurile noastre vor fi asemenea trupului lui Hristos după Înviere (Filipeni 3, 21).

Subtil, Sfântul Apostol Pavel, accentuând inconsistența Împărăției naționale a lui Israel, spune că nu toți se pot lăuda cu calitatea de israelit chiar dacă locuiesc în Israel: „Dar nu așa că ar fi căzut cuvântul lui Dumnezeu: căci nu toți cei din Israel sunt și israeliți” (Romani 9, 6). Aici, în capitolul 9 din Romani, el își exprimă durerea față de necredința Regatului lui Israel, iar durerea lui este și mai mare deoarece el este unul dintre confrății israeliților. Din cauza necredinței lor (Sf. Ap. Pavel nu vorbește la general, ci el separă foarte clar între israeliții credincioși și cei necredincioși) Hristos își va îndrepta chemarea și spre alte neamuri, lucru pe care profeții deja îl anunțaseră cu câteva secole înainte: „Precum zice El și la Osea: Chema-voi poporul Meu pe cel ce nu este poporul Meu, și iubită pe cea care nu era iubită” (Romani 9, 25).

*Împărăția lui Dumnezeu transcende orice tip
de împărăție pământească*

„Pocăiți-vă că s-a apropiat Împărăția cerurilor!”, spune imperativ Hritos (Matei 3, 2; 4, 17), arătând modul de a accede în această nouă Împărăție iminentă. Pocăința, ca element esențial pentru a accede într-o nouă viață, este propovăduită atât de Sfântul Ioan Botezătorul, cât și de Hristos. Ea este cuvântul cu care cei doi își încep activitatea. Grecescul *metanoia* (pocăința) descrie și mai profund ceea ce se înțelege prin pocăință, adică o *înnoire a minții*, o transformare totală a perspectivei, a manierei de a ne raporta la Dumnezeu²⁷. De aceea, regatul lui Israel structurat

religios pe jertfele mozaice nu putea să reprezinte decât o împărăție apăsătoare, a păcatului și a părerii de rău.

Complementar, Împărăția lui Dumnezeu este una a biruinței, a unei biruințe nevăzute, care transcende orice tip de împărăție pământească. Împărăția lui Dumnezeu o purtăm în noi, ea este o nouă creație, căci după cum spune Apostolul Pavel: „dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi” (II Corinteni 5, 17). Hristos este singura paradigmă a acestei împărății, iar pentru Sf. Ap. Pavel noua viață nu se regăsește într-o *plecare* spre vreo împărăție anume, ci printr-o asumare a jertfei lui Hristos²⁸. „A moșteni împărăția lui Dumnezeu înseamnă a intra în comuniune desăvârșită cu Creatorul la Parusie”²⁹. „Aceasta însă zic, fraților: carnea și sângele nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu moștenește nestricăciunea” (I Corinteni 15, 50).

A fi în Hristos înseamnă a nu fi din lumea aceasta, căci El în fața lui Pilat nu se recunoaște rege al acestei lumi: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu predat iudeilor. Dar acum împărăția Mea nu este de aici” (Ioan 18, 36).

Sf. Ap. Pavel, în comentariul său făcut la nașterea fiilor lui Avraam, spune: „Ierusalimului de acum, care zace în robie cu copiii lui... Iar cea liberă este Ierusalimul cel de sus, care este mama noastră” (Galateni 4, 25-26). Sf. Pavel opune Ierusalimului de acum Ierusalimul cel de sus. Este o construcție tipic paulinică, mai ales că aceasta vorbește despre un prezent și despre un viitor. La Pavel Ierusalimul cel de sus este „inaugurat prin crucea lui Hristos”, el este o „realitate prezentă”³⁰.

Din perspectiva nou-testamentară a Împărăției Cerurilor se observă că Împărăția Lui Hristos are o sferă mult mai largă decât cea pe care și-o închipuiau evreii, deoarece începe de aici, de pe pământ, pentru a cuprinde tot neamul omenesc, și se prelungește în veșnicie. Ea nu se limitează la o epocă sau la un anumit popor, ea este a tuturor celor ce cred în jertfa Sa. Acceptarea jertfei Sale

este singurul mod de a aparține acestei împărății. Hristos Însuși arată că Împărăția Sa nu este din lumea aceasta, pentru că El nu este de aici. (Ioan 8, 23).

NOTE:

¹ Cf. Vladimir PETERCĂ, *Mesianismul in Biblie*, Editura Polirom, Iasi, 2003, pp. 62 - 63

² Ibidem, p. 62

³ Despre mesianismul davidic vezi H. Van den BUSSCHE, *Le Texte de la Prophetie de Nathan sur la dynastie Davidique* în „Ephemerides Theologicae Lovanienses”, nr. 24, 1948, pp. 354 – 394. M. NOTH, *David und Israel in 2 Sam. 7* în „Gesammelte Studien”, 1957, pp. 334 – 345; W.G. AHLSTROM, *Der Prophet Nathan und der Tempelbau* în „Vetus Testamentum”, nr. 11, 1961, pp. 113 – 127; A. WEISER, *Die Legitimation des Königs David* în „Vetus Testamentum”, nr. 16, 1966, pp. 325 - 354

⁴ cf. Ieșire 4, 22: „Așa zice Domnul Dumnezeul Evreilor: Israel este fiul Meu, întâi-născutul Meu”; asemenea Osea 11, 1

⁵ Cf. Isaia 11, 1: „O mlădiță va ieși din tulpina lui Iesei și un lăstar din rădăcinile lui va da”; asemenea Ps. 88,31-34

⁶ Vladimir PETERCĂ, *op. cit.*, p. 64: „Avem în această profeție o premisă autentică în favoarea vestirii lui Mesia ca fiu din spița lui David. În felul acesta, regalitatea davidică oferă toate dimensiunile istorice unei speranțe mesianice autentice și care prelungeste în timp până în paginile celui de-al Doilea Testament”.

⁷ A se vedea, spre exemplu, Daniel 7, 13-14

¹ cf. *Dicționar Biblic*, Societatea Misionară Română, Editura „Cartea Creștină”, Oradea, 1995, Articolul *Împărăție*, p. 685

² Ibidem, p. 685.

³ În *Războiul Fiilor Lumii împotriva Fiilor Întunericului* (1QM) forțele lumii, conduse de Arhanghelul Mihail înving forțele răului, conduse de Belial. În 1Q Melch. imaginea Arhanghelului Mihail este înlocuită cu cea a lui Melchisedec. Despre eshatologia qumraniană vezi Deborah DIMANT, *Qumran sectarian literature* în Michael Stone, „Jewish Writings of the Second Temple Period”, pp. 483 - 550

⁴ Deborah DIMANT, *op. cit.*, pp. 540 - 541

⁵ cf. *Dicționar Biblic*, art. cit., p. 685

⁶ Ibidem, cf. p. 685

⁷ Joachim JEREMIAS, *New Testament Theology*, vol. I, SCM Press, Londra, 1972, cf. p. 96; Xavier Léon DUFOUR, *Les évangiles et l'histoire de Jésus*, Seuil, Paris, 1963, cf. pp. 140, 147, 392, 414 sq, Stelian TOFANĂ, *Introducere în Studiul Noului Testament – Evangheliile după Matei și Marcu*, vol. II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p. 173 ; *Dicționar Biblic*, articolul *Împărăția lui Dumnezeu, Împărăția Cerurilor*, p. 684; Oscar CULMANN, *Christologie du Nouveau Testament*, Delachaux et Niestle, Neuchatel, 1968, si traducerea in engleza: „The Christology of the New Testament, Philadelphia, 1959, cf. pp. 169 sq.

⁸ Cf. Alfred SCHMOLLER, *Handkonkordanz zum griechischen Neuen Testament*, Deutsche Bibelgesellschaft, Münster, 1994, pp. 79 - 81

⁹ J. JEREMIAS, *op. cit.*, p. 97. Vezi asemenea *Harper's Bible Dictionary*, edited by Paul J. Achtemier (San Francisco: Harper and Row, 1985), art. „Kingdom of God”

¹⁰ *Împărăția Cerurilor* apare pentru prima dată la Rabi Johanan ben Zakkai (aproximativ 80 d.Hr.). Jeremiah este de părere că tăcerea completă a literaturii intertestamentare face ca expresia pe care o analizăm să fie considerată drept străină de perioada în care a trăit Mântuitorul.

¹¹ Deja în Textele de la Qumran cuvintele ‘-l și ‘lMh+m erau folosite fără ezitare. Vezi J. Jeremiah, *op. cit.*, p. 97

¹² Cf. Stelian TOFANĂ, *op. cit.*, p. 294, destinarii evangheliei lui Marcu ar fi creștinii din Roma, proveniți în cea mai mare măsură dintre

păgâni.

¹³ Preaputernicul Teofil, adresantul evangheliei Sfântului Luca pare să fi făcut parte din nobilimea romană, deci străin de obiceiurile și mentalitatea iudaică. Cf. *Dicționar Biblic*, articolul *Teofil*, p. 1267

¹⁴ cf. *Dicționar Biblic*, articolul *Împărăția lui Dumnezeu*, p. 685 – 686, este imposibil să explicăm toate afirmațiile Mântuitorului numai într-un sens viitor, ca și cum El s-ar fi referit la Sine numai ca viitorul Mesia, fiul Omului care era așteptat să vină în viitor pe norii cerului. Indiferent de măsura în care această revelație viitoare a Împărăției rămâne un element esențial al Evangheliei, nu putem să nu observăm faptul că în Evanghelii mesianitatea lui Iisus este o realitate prezentă aici și acum.

¹⁵ J. JEREMIAS, *op. cit.*, p. 98: „împărăția lui Dumnezeu nu este un concept spațial sau static, ci unul dinamic”.

¹⁶ X. L. DUFOUR, *Les évangiles et l'histoire de Jésus*, p. 147

¹⁷ Christopher ROWLAND, *Christian Origins*, SPCK, Cambridge – UK, 1985, capitolul „Christianity as a Jewish Sect”, pp. 75 – 80. Un studiu interesant asupra creștinismului ca sectă iudaică este cel al lui R. SCROGGS, *The Earliest Christian Communities as Sectarian Movement* în „Christianity, Judaism and other Greco-Romans Cults”, editor J. Neusner, Brill, Leiden, 1975, partea a II-a (The Earliest Communities), pp. I sq. Asemenea vezi J. H. ELLIOT, *A Home for Homeless*, Londra, 1982, pp. 73 sq.

¹⁸ Vezi și Stelian TOFANĂ, *op. cit.*, p. 193. Părintele Tofană accentuează în special autoritatea lui Hristos, comparativ cu cea a sutașului. Parafrazând, raportul este valabil și pentru autoritatea Împărăției lui Dumnezeu în raport cu regatul lui Israel. Asemenea, Oscar CULMANN, *op. cit.*, pp. 194 sq.

¹⁹ Cf. *Dicționar Biblic*, articolul „Avraam”, pp. 116 – 117, descendența din Avraam nu mai reprezintă ceva în fața lui Dumnezeu pentru cei ce nu-l recunosc pe Hristos. Devalorizarea este realizată în perspectiva nouă a valorizării jertfei lui Hristos. Numai valorizarea rudeniei în credință cu Hristos are recunoaștere în „minte” lui Dumnezeu. Același lucru se arată și în capitolul 9 din Epistola către Romani.

²⁰ După cum observă Kallistos WARE, „pocăința nu este un acces de remușcări și autocompătimire [atitudine des întâlnită în atmosfera cultică a legilor mozaice], ci o convertire, o recentrare a întregii noastre vieții pe Sfânta Treime [pe opera lui Hristos, care ne împlinește așteptarea, ne desăvârșește jertfa cea veche mozaică], *Împărăția lăuntrică*, Ed. Christiana, București, 1996, p. 48

²¹ Herman REDDERBOS, *Paul: An Outlin of His Theology*, William B. Eerdmans Publishing Company, Michigan, 1975, p. 206

²² Pr. Dr. Vasile MIHOC, *Epistola Sfântului Apostol Pavel către Galateni*, revista Studii Teologice, XXV, nr. 3-4 și 5-6, 1983, (teza de doctorat), p. 211

²³ *Ibidem*, p. 179-180.

Arhetipul colectiv jungian și teoriile transiterii păcatului strămoșesc¹

Pr. Ciprian Bâlbă

Specificăm încă de la început că ne aflăm pe terenul teologumenelor (părerilor teologice), mai ales pentru că tema eseului nostru teologico-psihologic vizează o problemă deosebit de sensibilă. În general vorbind, acest subiect aduce în discuție multiple distincții și nuanțări nu numai în domeniul strict al teologiei, proiectându-se inevitabil - și chiar dacă numai principial, adică dezbracat de particularizările și specificările teologice propriu-zise - și asupra psihologiei de o anumită factură, care consideră ființa umană ca fiind în esență bună în atitudinile și acțiunile sale, chiar dacă acestea nu sunt întotdeauna însoțite de cele mai favorabile consecințe. Pentru aceste motive credem că perspectiva de abordare inter-disciplinară poate aduce o contribuție diversificată și demnă de luat în seamă în acest domeniu.

Făcând câteva precizări și aducând câteva lămuriri terminologice și de conținut, putem constata că orientarea psihologică de tip umanist nu greșește cu nimic atunci când consideră că, indiferent de calitatea și cantitatea componentelor morale ale comportamentului, persoana umană dispune de acele resurse interioare pozitive și de acea comoară inepuizabilă și demnă prin orice sacrificiu psihologic și uman, de a fi descoperită și valorificată în scop intra și inter-personal.

Ducând lucrurile și mai departe, o astfel de optică asupra problematicii umane ar putea concluziona grosso modo că omul este justificat și îndreptățit să gândească, să simtă și să producă gânduri, sentimente și acte exact așa cum o face și nu altfel, aceasta deculpabilizându-l de efectele mai mult sau mai puțin negative ale ceea ce este și face el „aici și acum”. De aici pornind, e ușor să constați că ființa umană este în afara noțiunii de păcat, deși acest lucru ar fi echivalent cu o iresponsabilizare din punctul nostru de vedere.

Teologic vorbind, - având în vedere că a nu mai vorbi despre păcat și virtute ar fi sinonim cu a afirma că omul este lipsit de responsabilitatea, conștiința, libertatea și intenționalitatea gândurilor și faptelor sale, fapt

ce nu poate fi esențialmente adevărat sub nicio formă, - prin păcatul strămoșesc sau păcatul adamic omul a alterat profund firea și inter-relaționarea la nivelul triunghiului Dumnezeu-om-creație, dar fără ca aceasta să însemne la modul exclusiv și irevocabil o destrucție sau de structurare totală a vieții și funcționalității umane pe aceste paliere de înțelegere și viață. Prin păcat omul a făcut dovada deplinei sale responsabilități asupra coordonării sale personale, inter-personale și în raport cu Creatorul, decurgând de aici angajarea totală a lui în acest demers și asumarea liberă și conștientă a consecințelor faptelor sale. Ca urmare, la nivel psiho-somatic s-au văzut efectele concrete și obiective ale liberului arbitru, în sensul că rațiunea omului s-a întunecat, sentimentul s-a răcit și voința a slăbit și, de asemenea, în sensul că a apărut boala în toata manifestarea ei plurinivelară și a apărut chiar moartea ca ultimă consecință și zid al absurdului existențial.

De aceea, suntem de acord să ne exprimăm opinia la nivelul interfeței psihologico-teologice, susținând, pe de-o parte calitatea, valoarea și însemnătatea existenței omenești la nivel sufletesc și trupesc, filogenetic și ontogenetic, personal și colectiv etc., dar, pe de altă parte, nu putem lăsa deoparte aspectul distinctiv care se degajă din înțelegerea punctului până la care apanajul luminos al ființei umane trebuie recunoscut ca atare. Altfel, ne asumăm riscul să constatăm că omul este produsul universului său intern și acțional oarecumva dincolo de întreaga responsabilizare a dimensiunilor și dotărilor existenței lui libere și conștiente.

Din acest unghi privind situația, înțelegerea vieții și activității omenești prin noțiunea de păcat și virtute nu face decât să sublinieze calitatea și instrumentarul antropologic al persoanei, demnitatea și valoarea ei intrinsecă, fără ca prin aceasta să se vrea o pecetluire ireversibil negativă a ei fără șansa unei recuperări progresive autentice.

Vom proceda acum la punerea în paralel a teoriilor mai importante cu privire la *transmiterea păcatului strămoșesc* cu concepția inconștientului colectiv specifică lui Karl Gustav Jung, încercând să evidențiem contribuțiile reciproc avantajoase ale unei abordări centripete, fără ca prin aceasta să încercăm să facem apropieri nepermise între cele două perspective care noțional și conținutistic dispun de particularități ireductibile. Fiecare teorie va fi prezentată cu argumentele și contraargumentele specifice.

Teoria imputării externe. Conform acestei teorii, păcatul adamic este interpretat ca fiind exterior, venind din afară, filogenetic vorbind, peste omul din toate locurile și timpurile fără ca prin aceasta să fie afectată însăși structura vieții omenești în ansamblul ei.

Totuși chiar și fără o cercetare de tip microscopic ne putem da seama de starea reală și profundă de decădere a ființei umane, trebuind inevitabil să ieșim dintr-o linie de înțelegere exclusiv externalistă și adiacentă, de tip administrativ-juridic, pentru care nu există niciun argument teologic și patristic.

Teoria omului universal. Această concepție se fundamentează pe Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel, capitolul 5, versetul 12: „Printr-un singur om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea”. Concluzionând că Adam este omul universal, se afirmă că la modul implicit în el se cuprind toți oamenii cu actele și deciziile lor particulare și astfel în „decăderea păcatului său s-ar cuprinde decăderea întregului neam omenesc”.

Punctul acesta nu corespunde unei realități exegetice pertinente de vreme ce, din cuvintele pauline rezultă doar realitatea păcatului și consecința lui ultimă, neexistând niciun indiciu al dilatării personalității adamice care ar cuprinde în sine numărul tuturor indivizilor care au fost, sunt și vor veni pe pământ. Pe de altă parte, „din punct de vedere moral urmașii nu pot fi responsabili pentru faptele înaintașilor, pentru că voința unei persoane nu poate exista înainte de existența reală, obiectivă a persoanei respective”.

Teoria păcatului strămoșesc ca păcat al naturii umane. Opțiunea acestei concepții se bazează pe statuarea naturii umane comune tuturor indivizilor ca vehicul al păcatului protopărinților, diferența între natură și persoană nefiind corect și concret precizată deși ființa sau natura umană în sine este un nonsens sau chiar o abstracțiune în afara ipostazierii ei personale.

Viziunea aceasta uită să sublinieze că „descendența comună datorată firii comune nu implică automat și responsabilitatea morală comună”, căci știm că responsabilitatea presupune în mod necesar conștiința și libertatea personală.

Teoria aligațiunii. „Aligo, aligare” = a obliga. În această concepție atenția se focalizează pe responsabilizarea lui Dumnezeu care ar fi instituit o legătură de obligativitate între voința peccatorială a lui Adam și

voința tuturor oamenilor în parte. De asemenea, se mai argumentează pe această zonă de înțelegere prin explicarea transmiterii păcatului strămoșesc cu ajutorul învățaturii despre mântuirea universală.

Limita acestui tip de argumentație se arată în confuzia proiectată între voințele personale aparținând oamenilor concreți, iar analogia cu mântuirea universală este forțată deoarece chiar dacă această mântuire este obiectivă și virtuală ea nu se moștenește totuși subiectiv și actual precum se moștenește păcatul strămoșesc.

Dacă ar fi să facem o sistematizare a acestor concepții și păreri am putea spune că se mișcă în domeniul antropologic (teoria omului universal și teoria păcatului strămoșesc ca păcat al naturii umane), teo-logic (teoria aligațiunii) și administrativ-juridic (teoria imputării externe). Remarcăm doza de ereditate care își are locul ei în atmosfera unora dintre teoriile prezentate.

Trecem acum la sistemul conceptual a lui **Jung**. Ca și Freud, Jung propune un model tristratificat care însă este diferit conceptual și nu numai: conștientul, inconștientul personal și inconștientul colectiv. Să le luăm pe rând.

Conștientul. Este legat în mod direct de conținutul psihic al eului, eu care nu reprezintă psihicul în integralitatea lui. Aici intervine distincția pe care Jung o face între Eu și Self, acesta din urmă fiind subiectul întregului psihic, inclusiv al celui inconștient.

Inconștientul personal. Reprezintă o magazie în care sunt diferite lucruri cu o vechime diferită și conține refulări, percepții, gânduri și sentimente subliminale, acte ratate, gesturi, expresii faciale, adică diferite lucruri „care cândva au fost conștiente, dar care au fost uitate sau reprimate”. Spre deosebire de Freud, acest tip de inconștient este investit cu vitalitate și bogăție ce țin de complexitatea vieții individuale, conținând simboluri exprimate prin vise.

Inconștientul colectiv. Acest depozit de lucruri dispune de o arie mai largă de cuprindere pentru că, istoric vorbind, se referă la toate experiențele, lucrurile, patternurile universale, evenimentele etc., care s-au răsfrânt asupra dimensiunii psihice a speciei și care se transmit aditiv din generație în generație ca „amintiri ancestrale, conținuturi impersonale, reprezentând reziduuri psihice ale dezvoltării umane... și de care individual nu este direct conștient”.

Aceste elemente valabile pentru universul speciei sunt denumite arhetipuri. Acestea pot fi interpretate și la nivel de popoare și națiuni, în interiorul cărora funcționează arhetipul universal, dar care, într-un fel, răspund particular, din punct de vedere etnic, rasial etc., solicitărilor arhetipului universal consolidat prin adăugiri filogenetice care nu țin cont de timp și spațiu.

Având în vedere că însemnătatea arhetipurilor jungiene poate trimite și către sensul de înclinație, „predispoziție” și că printre principalele arhetipuri pe care le amintește se numără Dumnezeu, moartea, învierea, am putea conchide alături de apologetul creștin Tertulian că, dacă „Dumnezeu n-ar exista, ar trebui inventat”, în sensul că predispoziția funciară ontogenetică și filogenetică a omului spre divinitate ar corespunde cu ideea existenței acesteia.

Amintim acum câteva din *arhetipuri*:

Persona sau **persoana** are la Jung înțelesul de mască ce se suprapune ca un element din psihicul colectiv peste psihicul individual. Din caracterul ei supraadăugat rezultă și lipsa de substanță al acesteia, fiind investită ca interfață între individ și mediul social.

Umbra este tot ceea ce societatea consideră a fi necorespunzător și impudic, o parte negativă și întunecată a personalității umane, ca un alter ego pe care eul conștient îl poate însă redirecționa și resemnifica din perspectivă pozitivă.

Anima și **Animus** sintetizează concepția bisexuală a lui Jung: „anima reprezintă aspectul feminin din inconștientul masculin, în timp ce animus este aspectul masculin din inconștientul feminin”. Anima mai poate fi arhetipul vieții la fel cum animus poate fi înțeles ca arhetip al sensului.

Sinele. Dacă anima și animus reprezintă unitatea ființei umane la nivel sexual, Sinele are eminentemente funcția echilibrului între polaritățile conștientului și inconștientului și desemnează unitatea și integralitatea conținutistică și funcțională a omului.

La cele consemnate până aici se impun câteva *concluzii*.

În primul rând, nu putem să nu ne sesizăm de apropierea principială, din punct de vedere al gândirii, între caracterul suprapus al persoanei, ca mască sedimentată diacronic și transgenerațional peste bagajul individualității umane și teoria imputațiunii externe care de-substanțializează și detașează ireductibil persoana umană de înfăptuirea păcatului.

În al doilea rând, specificarea etnică, rasială etc. a arhetipurilor din punct de vedere jungian, ne duce cu gândul la paginile frumoase pe care le-au scris autori creștini, și nu numai, despre conexiunea interioară între etosul unui neam și spiritualitatea lui religioasă. Amintim, cu titlul de exemplu și generalitate, ideile celor care au argumentat priza rapidă și profundă a creștinismului pe pământul țării noastre (dovedită de numeroase vestigii și fenomene martirice petrecute în primele veacuri creștine la noi) pe baza concepției religioase geto-dacice a nemuririi.

În al treilea rând, subliniem unitatea concepției arhetipale și echilibrul ființial în cadrul individului între masculin și feminin, conștient și inconștient și, în același timp observăm principiile cognitive care fundamentează teoria omului univereal și teoria transmiterii păcatului strămoșesc prin natura umană din care, fără prea mult efort, se vede apropierea nediferențiată și confuză între Adam ca persoană și celelalte persoane de-a lungul timpului pe de-o parte și, pe de alta identificarea irațională și iresponsabilă a naturii umane cu apanajul de conștiință și libertate specific spiritului decizional și acțional al persoanei.

În sfârșit, în al patrulea rând, facem apel la acele texte religioase care explică de ce Socrate, Platon și alți gânditori ai patrimoniului cultural și filozofic universal, care deși au trăit înaintea creștinismului au fost numiți creștini înainte de vreme și au fost pictați la intrarea în bisericile creștine. O explicație a acestui fapt poate veni și din unghiul de vedere al inconștientului colectiv al umanității care a păstrat, chiar dacă într-o dimensiune parțială și fragmentat, valorile umane din perioada de dinaintea păcatului strămoșesc, din perioada paradisiacă a începuturilor omenirii. Să nu uităm totuși ca Karl Gustav Jung a fost fiu de pastor.

Bibliografie:

- Biblia sau Sfânta Scriptură;
Remete, George, „Dogmatica Ortodoxă”, Editura Episcopiei Ortodoxe, Alba Iulia, 1997;
Țuțu, Mihaela Corina, „Psihologia personalității”, Editura Fundației România de Măine, București, 2008;
Vancea, Florin, „Introducere în Psihoterapie”, Editura Psihomedica, Sibiu, 2009.

NOTE:

¹ Acest studiu-eseu vizează crearea și/sau susținerea apetitului pentru posibilitatea unei cercetări ulterioare aprofundate a subiectului, eu rezumându-mă doar la a schița câteva coordonate de însemnătate generală.

Citirea Bibliei

îl ajută pe om să devină mai bun

Preot Costică Moroianu

Erau vremuri grele după război, când un curent ateist străbătea culoarele unor gânduri întunecate, în tendința de a-și extinde tentaculele asupra sufletelor luminate de Cuvântul Iubirii, Adevărului și Înțelepciunii lui Dumnezeu.

Într-o noapte rece, când frigul învăluia în rafalele vântului pe oricine întâlnea în cale, tânărul Alexandru, muncitor într-o fabrică, într-una din puținele pauze de lucru, își avea privirile aplecate asupra paginilor unei cărți. Era Sfânta Scriptură. Fiind pârât celor ce reprezentau interesele fabricii, tânărul muncitor a fost adus în fața lucrătorilor și întrebat de către director în prezența numerosului auditoriu și a unui prezidiu alcătuit pe loc:

- Este adevărat că ați fost văzut citind Biblia în incinta fabricii?

Unii se așteptau din partea muncitorului la o negare a faptului, pentru a ieși din privirile lor. Nu s-a întâmplat așa. Alexandru a recunoscut cu fruntea sus, cu sinceritate, inimă curată și priviri senine:

- Este adevărat!

- Și cum justifici? a fost întrebat.

- Spunând adevărul! a rostit clar muncitorul.

Din copilărie am auzit de o carte, Biblia, pe care nu am avut bani să o cumpăr. Trecând peste un câmp în drumul meu spre serviciu, am zărit un cioban cu câteva oi în preajma lui. L-am văzut cum a scos din traistă o carte și a început să citească. L-am întrebat ce carte este. „Este cartea ce străbate veacurile, este cartea celor ce doresc să devină buni”, mi-a răspuns moșneagul. L-am rugat să mi-o împrumute și mie cu promisiunea să o înapoiez în bună stare. Moșneagul mi-a dat cartea cu multă bunăvoință. Am început să o citesc. Într-adevăr, în viața mea am citit multe cărți, dar cea mai folositoare dintre ele este Biblia. Cu multă sete am sorbit din cuvintele ei și am aflat îndreptarul vieții, am aflat ce scrie în ea și de ce a străbătut veacurile, am aflat esențialul.

- Și de ce străbate veacurile? a fost întrebat Alexandru.

- Pentru că este Cuvântul lui Dumnezeu, nu al oamenilor, a răspuns cel întrebat.

- Și ce spuneai că scrie în ea ? a întrebat directorul.

- Nu am să pot să vă spun tot ce scrie în ea, mi-ar lua timp mult și poate mulți nu vor avea răbdare să asculte, dar am să vă spun pe scurt ce scrie. Dumnezeu ne vorbește nouă, oamenilor, și ne spune să ne cinstim părinții, să nu ucidem, să nu furăm, să nu depunem mărturie mincinoasă împotriva aproapelui, să nu poftim nimic din ceea ce este al aproapelui. Și astfel tânărul a expus rezumativ câteva din poruncile cuprinse în Decalog, de mare folos celui ce le împlinește trăind în lumina Cuvântului lui Dumnezeu.

- M-am gândit, a continuat tânărul muncitor, că dacă trăiesc îndeplinind cele ce ne spune Dumnezeu tuturor, nu fur, nu ucid, nu fac alte fapte de necinste, voi fi plăcut în fața lumii și a lui Dumnezeu.

Directorul era un om admirabil, un bun creștin în profunzimea sufletului său, fără să lase să se înțeleagă aceasta, datorită vremurilor grele de atunci. Nu Îl mărturisea pe Dumnezeu în cuvinte dar Îl mărturisea prin bunele lui fapte.

După ce s-a consultat cu cei din prezidiu, s-a ridicat de la masă și cu o voce puternică, autoritară, caracteristică lui, a concluzionat în cazul muncitorului care în acele vremuri a avut îndrăzneala să citească Biblia în incinta fabricii:

- Dacă cel care a raportat că tânărul muncitor citea Biblia vrea să nu creadă că există Dumnezeu, să nu creadă, este problema lui de conștiință. Dacă tânărul muncitor vrea să creadă că există Dumnezeu, să creadă. Citirea Bibliei nu aduce păgubire nimănui, nici fabricii, nici societății, dimpotrivă îl ajută pe omul rău să devină bun, pe omul bun, să devină și mai bun. Credința în Dumnezeu a fost, este și va fi liberă conform Constituției.

Spusele directorului au fost aplaudate de muncitori. În încercarea sa de a mai spune ceva, cel care pârâse a fost întâmpinat de oprobiul zgomotos al muncitorilor, ceea ce i-a adus de altfel și transferul în alt loc de muncă, nemaiputând trăi în preajma celor care, cum îl vedeau, îl ocoleau fără să îi vorbească, fără să îi dea atenție.

Cât privește tânărul, care citise Biblia în fabrică și care mărturisise credința în Dumnezeu, a muncit din greu, cinstit, iubit de oamenii în mijlocul cărora se afla în fabrică pentru curajul pe care l-a avut,

pentru sinceritatea lui în mărturisirea existenței lui Dumnezeu, în acele vremuri, pentru bunătatea sufletului său, pentru că niciodată nu a făcut și nici nu s-a gândit să facă rău cuiva, nici chiar celor ce nu îi voiau binele.

Scris este în Biblia ce străbate veacurile, sufletele și gândurile oamenilor: „Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu Care este în ceruri, iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, și eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu Care este în ceruri.” (Matei 10, 32-33)

Fie ca Bunul Dumnezeu, Hristos Cuvântul răstignit și înviat să îl mărturisească înaintea Tatălui Ceresc și pe tânărul ce L-a mărturisit pe El în lumea aceasta în vremuri grele. Cuvintele trec, veșnic este Cuvântul Adevărului și în lumina iubirii Sale sunt veșnici mărturisitorii Lui.

Aproapelui pierdut

Fr. Alexandru Mihail Niță

Cu ochii-nchiși să te streкори tăcut
Prin falduri boreale din inimă-aprinsă,
Spre veșnicia nimbului cu raza ninsă,
Stropit de lacrima aproapelui pierdut.

Popas să faci în visul de-un minut,
Cu chipu-ți luminat de-a mea iubire,
Chiar dacă zaci în marea adormire,
Mult îți doresc să-nvii, iubitele pierdut.

Dorit-ai multe să le ai și le-ai avut.
Aurul tot l-ai adunat din sipeții de piatră,
Topitu-l-a dogoarea flăcării din vatră,
Și-n munții de carate iubirea ți-ai pierdut.

.....

Și trista dramă a-mpietririi te-a cuprins,
 În lanț de nestemate ai fost legat,
 Narcis dintr-o oglindă te-a chemat,
 Un gând de preamărire în tine s-a aprins.

Te preumblai prin lume ager și distins,
 Pășind în măreție și admirat,
 Semeț, chiar de statui aplaudat,
 Un mort fălos, cu focul vieții stins.

.....

Pe fiii tăi de azi cu aur i-ai atins,
 Iar ei de-ndat' cu bucurie au strigat :
Ce bine, ce bine că ne-a cumpărat,
Cei treizeci de arginți în laț ne-au prins !

Cu voia lor spre bogății au tins,
 Dorit-au fiecare câte un mic regat,
 Asemeni ție, viața pe moarte au schimbat,
 Cu glorii efemere în groapă i-ai împins.

.....

Dacă aste vorbe în suflet te-au durut,
 Și gânduri ți s-au răvășit,
 Ia aminte și-ți schimbă voia negreșit,
O clipă ai ca să revii, străin pierdut.

Atunci din morți vei învia, frate iubit.
La Tatăl de te-ntorci, vei fi bine primit !

Vindecarea sufletului
Rugăciune, înfrânare și iubire

"...iubirea îmblânzește iuțimea; înfrânarea vestejește pofta; iar rugăciunea desface mintea de toate înțelesurile și o înfățișează goală lui Dumnezeu. Așadar, aceste 3 virtuți îmbrățișează toate virtuțile, și fără de ele mintea nu se poate ocupa de Dumnezeu, slobozită de toate celelalte"
 (Sf. Maxim Mărturisitorul, *Cuvântul ascetic*)

Călătoria noastră cu Hristos prin Postul Mare (II)

*IPS Laurențiu Streza,
 Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului*

Cerem dezlegare la post din cauza neputințelor? Postim în continuare, chiar dacă am mâncat de dulce? Ascultăm muzică și ne uităm la televizor în post? Cum ne pregătim pentru Sfânta Împărtășanie și de câte ori ne împărtășim? Răspunsuri la aceste întrebări și la altele asemănătoare, în legătură cu molitvele Sfântului Vasile cel Mare și cu deschiderea Evangheliei la Taina Sfântului Maslu, găsim, în cele ce urmează, la Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Laurențiu, în cadrul conferinței de la Alba-Iulia din data de 13 martie 2004.

Preasfinția voastră, prea mulți încep postirea cu entuziasm și renunță după prima cădere. Ce ne recomandați să facem?

Să stăruim! Este o greutate inerentă de început, este foarte greu să te lupți cu tine însuși. Cineva îmi spunea: „Nu pot să postesc, pentru că leșin.” Și i-am spus: „Îmi pare rău, nu vreau să te jignesc, dar de ce trebuie să fii leșinat, să leșini? Pentru că te gândești numai la mâncare!” Omul poate trăi multe zile fără să mănânce mult, dar nu-ți cere nimeni să trăiești fără să mănânci. Necazul este altul. Noi facem o categorisire a mâncărilor: spunem „sunt mâncăruri bune și mâncăruri de post.” Eu nu cred așa ceva. Spunem despre o zi că „a fost lungă, ca o zi de post.” E un proverb, dar asta spun cei care nu postesc. După ce începem să gustăm puțin din bunătatea, din ușurința postului, vedem altfel postul.

Am ajuns astăzi la niște minimalizări din acestea, chiar și prin anumite decizii pe care le luăm noi la care facem referință. Spunem așa: „Pruncii n-au post. Tinerii? Păi cum, că ei trebuie să crească și ei?” Bun, dă-le mai mult și-apoi vezi dacă îi mai poți stăpâni! „Cei care muncesc? Cum să postească?” Îmi aduc aminte, din tinerețe, că era marmelada aceea. Despre ea se zice că era slănina muncitorului. „Acum, săracii bătrâni, numai ei au mai rămas. Să postească ei?” Vă rog să citiți, ca să aveți curaj, pe Sfântul Vasile cel Mare. Are niște predici despre post extraordinare. Citez din memorie câteva reflecții ale Sfântului Vasile: „Postul este lapte pentru prunci, este tărie și virtute pentru tineri, este bărbăție și putere pentru cei care muncesc și este toiag bătrânețelor.”

Ne luptăm cu noi înșine, dar întâi vreau să vă spun: *și postul, și foamea sunt în cap*. Dacă acolo e programat că trebuie să postești, nu ți-e foame toată ziua. Ți-e foame? Bea apă. Dar te oprește cineva să mănânci? La un ajun nu mănânci, la ajunul euharistic, în rest ai atâtea bunătăți! Aș vrea să vă spun un raționament foarte simplu: nouă ne place carnea, însă constituția firii umane e alta decât credem noi. Să ne raportăm la dantură: patru dintre dinții noștri sunt canini. De ce se numesc canini? Pentru că au formație canină. Noi n-avem toți dinții canini, nu sunt toți ca la câini, ci numai patru. Să lăsăm la o parte

măselele minții, care apar mai târziu și cad mai devreme, mai rămân 28. 28 împărțit la 4, cât e? Șapte. Deci, 1 la 7 carne, filtrele mele rezistă 1:7 grăsime, carne, nu de 7 ori pe zi.

Și poate că vă aduceți aminte, cei mai în vârstă, că la țară exista sistemul acesta, duminica se făcea mâncare de dulce, cu carne, în restul zilelor se mâncau celelalte. Bine, eu nu spun că trebuie să impunem regimul de la țară, dar a fost un lucru sfânt acolo. Mâncai lapte cu mămăligă, cu brânză, etc., dar duminica știai că pâlea o orătanie, ceva, sau ajungeai la conserve, la cârnați, și ce bune erau! Dar dacă mănânci în fiecare zi... Sau spuneți-mi, ce bucurie are cel care tot postul mănâncă de dulce? Un student s-a dus acasă înainte de Paști, când ai lui tăiau mielul. A mâncat și el din miel și l-am întrebat: „Măi copile, dacă tu atunci ai gustat din fructul oprit, ce-ai mâncat în ziua de Paști?” „Păi tot aia.” „Și cum a fost?” „Tot așa”. Credeți că mai deosebesc copiii noștri, că nu mai știm ce să le dăm...? „Vai de mine, să țin copilul flămând ca să-l împărtășesc...! Nu, vă rog frumos, părinte, să-i dați de dimineață, că flămânzește!” Și pe urmă, când n-are poftă de mâncare, te rogi de el să mănânce și-i dai cu sila... De ce? Lasă-l să dorească el, să aibă poftă de mâncare. Credeți că se întâmplă ceva dacă copilul nu mănâncă până la împărtășanie?

Preasfinția voastră, este bine ca în post să ceri de la duhovnic dezlegare pentru a mânca de dulce invocând diverse motive?

Pot să spun că n-ai dreptul să ceri. Cere, dar vai de duhovnicul care nu judecă spre binele tău. Vei primi poate dacă este copleșit de felul milos cu care-i spui.

Mai este o problemă pe care trebuie să o discutăm: care este raportul între post și Euharistie. Trebuie să faci puțină postire, dar nu postul condiționează, doar postul euharistic. Cineva care postește tot anul miercuri și vinerea se poate împărtăși fără nicio problemă. Dacă el are dragoste și postește și sâmbătă sau postește

și joi, dacă vrea, e foarte bine, dar nu este obligatoriu. *Nu restricția alimentară contează, ci starea ta de pregătire.*

Nu trebuie să aștepți ca duhovnicul să te întrebe, tu să-i spui că nu poți posti! Și atunci el încearcă să facă o cercetare. Nu putem spune ca un bolnav, căruia i se impune un anumit regim, să nu facă regimul acesta. Îl face, dar îl face pentru că nu a ținut înainte post.

Trebuie să cerem ajutor de la duhovnic, acesta este sfatul meu. Eu îmi aduc aminte de mine, că totdeauna invocam o stare care exista. Ulcerul, pe care îl am din facultate, îl duc cu mine până la final. Nu mâncam carne, dar ceream, ca pisica, un pic de lapte. Dar n-aveam nici un fel de liniște. Când i-am spus unui părinte, m-a muștră și mi-a spus: „Tu ești profesor, ce le spui studenților?” „Păi, să postească!” „Și te cred?” „Depinde de ei!” „Nu, depinde și de dumneatale!” Și atunci mi-a fost jenă, și am zis: „Părinte, ajută-mă, că n-am curaj!” „Nu se poate, din contră, eu îți dovedesc că prin post se vindecă ulcerul. Pentru că s-au vindecat în pușcărie oameni care mâncau ce mâncau, s-au vindecat prin foame. Pentru că lași stomacul liber și rana se astupă”. Vă spun că a fost prima experiență, extraordinară, când am reușit să mă duc pe un drum până la capăt. Mare bucurie îți oferă o reușită!

Preasfinția voastră, ce se întâmplă cu un preot care nu respectă posturile?

Va vedea el sus. Nu-l judecă nici mitropolitul, nici episcopul, ci Dumnezeu. Vreau să spun altceva, pentru părinți. Eram la Geneva între mulți de alte confesiuni și numai 4 ortodocși. Și la fiecare Liturghie pe care o făceam, un ortodox din America venea și se împărtășea, de fiecare dată. Eu, tradiționalist, venit de aici, m-am uitat prima dată la el, n-am zis nimic. A doua oară la fel, a treia oară m-am dus și am întrebat pe Înaltul Daniel de la Moldova (actualmente Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel – n.n.), care era responsabil acolo: „Uite, acela se împărtășește! S-a

spovedit?”. „Întreabă-l tu”. Eu n-am ce face și mă duc și îl întreb: „Măi, tu te-ai spovedit?”. „Da”. „Când?”. „Când am venit”. „Păi măi, tu ai venit de 2 luni și te tot împărtășești”. „Dar tu, când te-ai spovedit?”. „Păi când am venit”. „Și de câte ori te împărtășești?”. „De câte ori fac Liturghie. Dar eu sunt preot!”. „Dar ce, Dumnezeu îți iartă păcatele fiindcă ești preot?”. „Păi, fac pregătire, fac canonul”. „Și eu îl fac”. Și am tăcut!

De câte ori ar trebui noi preoții să ne spovedim, pentru că noi luăm și păcatele altora!? Și uneori, ale noastre puse grămadă, celelalte puse în sac, ca bolovanii, ne fac de-abia ne târâm. Așa că trebuie să avem grijă, să chemăm pe oameni la împărtășanie, să le dăm dezlegare, putem foarte simplu, între Utrenie și Liturghie sau seara la Vecernie, de fiecare dată să spovedim. Și cu cei care vin tot mereu e mai ușor. Și să nu fim aspri unii cu alții.

Preasfinția voastră, ce ar trebui să facem dacă, mergând în vizită la cineva care nu știe că postim, suntem serviți cu mâncare de dulce?

Să refuzăm. Delicat, frumos... Este o artă să refuzi. Dacă devine „agresiv” îi spui că nu ți-e bine, că nu poți să servești. Se pot găsi multe artificii. Eu nu zic să fiți precum călugărul din pateric care a fost ispitit de o smochină și a agățat-o deasupra patului, că să se uite după ea. Vă spun că eu n-aș putea, aș mânca-o până la urmă. Dar măcar să mă feresc, îmi zic mie: „Vai cum ai mânca-o măi, dar ce ticălos ești!”

Dacă din greșală am gustat ceva de dulce, putem posti în continuare? Va mai fi primit postul nostru?

E foarte primit, numai să-l faci. Ia-o de la capăt de câte ori vrei, pentru că altă dată vei fi atent și nu vei mai greși. Nu trebuie să facem din post un act extrem, de exces. Părinții noștri aveau o rânduială, dar era firească la ei. Când se termina perioada de dulce, spălau toate vasele sau le înlocuiau. Dar eu nu vă spun așa.

În momentul în care tu guști ceva de post și sesizezi că ți-a plăcut, și mai iei și a doua oară, ți-ai stricat postul.

Dacă ai luat din greșeală, nu s-a întâmplat nimic. Dar dacă îți place și zici: „Dacă tot am luat din greșeală, hai să mai iau”, acesta e jocul, că ne jucăm cu noi înșine. Iertați-mă, dar cred că uneori și Dumnezeu se distrează de naivitatea noastră.

Mi-aduc aminte de o istorioară din pateric, când au venit niște părinți și s-au dat mari. Însă când au fost puși la câteva probe, la urmă, neputând ei să răspundă, părintele i-a zis ucenicului: „Dă-le un blid de zeamă”. Suntem toți în stare să mâncăm doar un blid de zeamă. Dar Dumnezeu ni-l dă. Și după ce l-am luat pe acela și ne-am întrămat, o să luăm și hrană mai bună.

Preasfinția voastră, în zilele noastre au apărut tot felul de specialități de post, care au gustul asemenea celor de carne. Nu este aceasta o satisfacere a poftelor trupului? Mai putem numi acesta post?

Nu este. Numai în momentul în care chiar crezi că ai mâncat salam sau carne, și ele sunt din soia. Nu este mâncare bună și mâncare de post, ci sunt două categorii de alimente: care te hrănesc excesiv, de care ai nevoie când ești bolnav sau la muncă și celelalte care sunt naturale și te hrănesc mai puțin. E adevărat, mâncarea de post îți cere un supliment, dar și acesta îl poți regla. Nu e vorba numai de calitatea mâncării, e vorba și de cantitate.

Încercați să faceți o comparație între o zi de post și o zi în care ai mâncat bine, o sărbătoare sau un eveniment când ai fost la o masă. După masa respectivă, ai mai putut lucra ceva? Te taie un somn de nu te mai poți mișca! După ce ai mâncat ușor nu-ți mai vine somnul, și perioada de refacere a organismului este mult mai scurtă.

Preasfinția voastră, astăzi muzica ocupă un rol destul de important pentru tineri. Credeți că este păcat ca în post să se asculte muzică și să se uite la televizor?

Cine postește știe că nu e numai postul gurii. Este și postul ochilor, postul minții. Dacă privești la televizor ceva ce nu

te interesează sau nu-ți folosește, sau te stârnește spre altceva, este un mare păcat.

La mine a venit o credincioasă, al cărei bărbat trecuse la sectari, dar ea nu. Femeia era obsedată de ceea ce făceau urmașii lor și mi-a zis: „Părinte, copiii mei l-au adus în casă pe antihrist. Și-au luat un televizor și se uită toată ziua la el. În loc să citească Scriptura se uită la televizor.” Și i-am zis: „Ascultă matală, dacă compari Scriptura cu televizorul faci o mare greșală. Îți dau canon să te uiți la televizor sâmbătă la ora 8.” Atunci era Teleenciclopedia și se dădea o serie de comentarii a unor icoane, biserici... „Și ai să-L vezi în televizor pe Hristos, și nu mai poți să spui că e antihrist.” În momentul în care te uiți numai la muzică și la altele, e antihrist.

Să vorbim despre muzică. Ce este muzica? Armonia, melodia este de origine divină. Nu cred că este cineva căruia să nu-i placă muzica. De aceea, Biserica folosește melodia, evident cea a vocii, pentru că doar vocea poate să exprime voit și intenționat, pe când chimvalele răsunătoare sună după cum le-ai reglat. În momentul în care folosești o muzică care îți distruge timpanul și care, în loc să-ți creeze o stare de liniște, te incită, te provoacă, îți creează altceva decât liniște, aia nu mai este muzică. E o muzică răstălmăcită de diavol, ca să fii agitat.

Eu nu pot să spun că e muzică de dulce și muzică de post. Observați că, atunci când e doliu național, dau pe toate posturile muzică simfonică. Este o muzică mai ușoară. Deci, ascultă o muzică care îți folosește, chiar dacă ți-a plăcut o altă muzică altă dată! Măcar atât să faci!

Iar cu televizorul, măcar în timpul postului, să faci cât de cât un efort... Este o luptă cu noi înșine, depinde de noi. Dacă ai nevoie să ascuți o știre, poți folosi televizorul, însă eu vă sfătuiesc să le mai și lăsați. Eu am încercat și a fost bine. Când n-am știut nimic, mi-a fost mai ușor, însă cum am dat drumul la televizor și am început să aflu de toate minunile... Pentru că în primul rând vezi numai atrocitățile, numai lucrurile care te îngrozesc. De fapt, astea sunt știrile: să atragă și să creeze clientelă.

M-au întrebat niște tineri dacă pot să meargă la discotecă. Păi, dacă tu nici în post nu faci puțin efort... ?! Am vizavi de mine un club unde tot se aude muzică. La un moment dat, m-am gândit să fac apel la organele în drept. Le-am spus celor de la primărie: „Domnilor, dacă în centru, unde facem noi Învierea, voi auzi în noaptea de Paști de la discotecă ceva, să știți că scriu în toate ziarele și mă duc la cei mai mari conducători ai voștri.” I-au oprit până la urmă pe la ora 22. Dar credeți că am câștigat eu mare lucru? N-am câștigat. I-am rugat și pe profesorii de religie să spună copiilor ca măcar atunci să se astâmpere. Sunt 13-14 ani de când facem religie în școală, dar rezultatele nu sunt pe măsură. N-am văzut bisericile pline de copii, uneori nu vin nici măcar profesorii. Și mai sunt și părinții, care după ce scapă copiii din mână, ce să le mai facă? Totuși, ferțiți-vă de a crea oarecum repulsie copiilor față de cele sfinte, interzicându-le anumite, să zicem, mici plăceri ale lor, ca să nu mă refer la cele mari. Pentru că sunt multe tentații, copiii sunt tentați cu computerele acum teribil și, dacă le mai pui și internet, fac priveghere toată noaptea, n-au treabă.

O preoteasă care avea mare dușmănie pe televizor, mi-a spus: „O să-l sparg, pentru că de câte ori îl văd deschis, mă duc, îl închid și zic: haideți să ne rugăm.” Și i-am spus: „Faci cea mai mare greșală posibilă, greșală didactică, pedagogică. De ce compari televizorul cu rugăciunea? Trebuie să-i spui: „Gata, a fost programul cutare, s-a terminat, până la ora cutare nu vă mai uitați, facem altceva, mergeți și învățați.” Pentru că nu era ora potrivită, nu se culcau atunci. Sau dacă se culcau, atunci înainte de culcare îi puneai la rugăciune. Era altceva, nu făceai comparație între ele.” Și ce s-a întâmplat? Am urmărit problema, a spart televizorul, dar copiii se duceau la vecini. Și ce-ai rezolvat? Pentru că tu nu-i mai ai în mână. Ia trezește în ei responsabilitatea! Spune-le că nu le folosește prea mult televizorul, oferă-le altceva! Cea mai mare problemă a noastră este să găsim alternative.

Preasfințite, sunt mulți preoți care pun accent mai mare pe dezlegările Sfântului Vasile cel Mare și uneori pe deschiderea pravilei, în defavoarea spovedaniei și a Sfintei Împărtășanii. Ce părere aveți despre acești preoți?

Deschiderea pravilei este magie. Ați auzit acum, că sunt pline televizoarele, de Mama Omida și alte nume de-astea, care spun că fac magie albă, nu magie neagră. Să știți că-i același drac. Că-i alb, că-i negru, dracul se îmbracă și alb, și negru. Același lucru îl face un preot iresponsabil, care deschide o carte ca să-ți ghicească ție viitorul. Nu ghicește el, ci dracul.

Problema dezlegărilor este o problemă foarte dificilă. Părintele Arsenie Boca ne-a spus nouă de când eram copii într-ale teologiei: „În viața voastră să nu vă angajați într-o luptă mai puternică decât voi. Lupta cu diavolul este continuă în momentul în care ai îmbrăcat haina neagră, haina preoției, dar este o luptă de apărare”. Trebuie să faci și luptă puternică, la anumite taine: la Taina Botezului se citesc exorcisme. Și preotul care nu le citește toate, mutilează copilul respectiv. Sunt 4 exorcisme care sunt primele alungări ale diavolului din ființa aceasta. Nu că ar fi îndrăcit copilul, dar nefiind botezat, neavând darul lui Dumnezeu care să-l apere, diavolul poate să se strecoare.

În primele două exorcisme, care se citesc cu fața spre apus, îl blestemăm pe diavolul: „Ceartă-te pe tine, diavole, Domnul!”. Nu zici: „Ieși afară, diavole, că să vezi ce-ți dau eu!”. Când citești dezlegările Sfântului Vasile, te crezi mare și zici: „Mă, ieși afară, la vizuină; ieși afară că te alung”. Să știți că iese! Din omul respectiv a ieșit, dar unde se duce? La tine și la casa ta. De aceea Părintele Arsenie zicea: „Lăsați să le citească cei care sunt singuri și care toată ziua se roagă și sunt în mănăstiri, și dacă-l trântește diavolul, se ridică înapoi”. Dar la tine, dacă te trântește pe tine, sau pe copilul tău?

Eu cunosc un caz concret. Un frate a văzut că iese bine și a zis: „Măi, dacă tot sunt puse acolo, hai să citesc”. Și a citit la unul, a citit la altul, oamenii au tot venit și, la un moment

dat, nu se mai împăca cu nevasta. S-au despărțit, dar ei nu știu nici astăzi de ce s-au despărțit, și-au împărțit familia și a rămas marele demonolog care e aproape să fie și caterisit. Dacă mai trăiește, probabil o fi la pensie.

Nu te joci cu vrăjmașul! Mi-a spus și nașul meu, părintele Costea Filaret: „Am încercat și eu o dată, să văd cum e, să iau psaltirea. Veniseră mai multe băbuțe pe acolo. Și, la una care plângea, am zis să văd ce-i iese”. Acum, ce poate să-ți iasă din Scriptură sau din Evanghelie, poate să-ți iasă rău? Îți iese bine, că nu este Evanghelie rea. Numai că în psaltire sunt multe versete și el s-a apucat să citească întâmplător de acolo. Persoana respectivă era atentă și părintele a citit primul verset din psalmi. L-a citit pe al doilea, pe al treilea, și când a ajuns la al patrulea, bătrâna i-a zis: „Aici, mi-ai ghicit”. Deci el nici n-a trebuit să citească mai departe. A doua zi erau vreo 4-5 să le ghicească. A treia zi se adunaseră o grămadă. Și atunci el și-a dat seama că este lucrarea diavolului, că-i deschidea acolo unde putea să păcălească. Asta-i lucrarea diavolului, el întâi îți spune: „Iată tu cine ești, ca tine nu-i nimeni, tu ești cineva!”, pentru ca după aceea să te trântescă și pe tine, și pe ceilalți, că-i păcălești.

Este un preot cu care m-am luptat multă vreme. Atât el, cât și fiul său, mi-au fost studenți. A fost la o conferință preoțească prin zonă și un preot l-a întrebat: „Părinte, uitați ce-am pățit: a venit la mine un credincios și m-a întrebat dacă mai poate crede în Dumnezeu, pentru că a fost la un preot, i-a deschis cartea și i-a zis că fiica lui, care are leucemie, se va vindeca dacă va face el 7 masluri, 7 dezlegări, 7 cutare, 7 cutare. S-a apucat omul și a plătit, a făcut toate și, până la urmă, a murit fata.” Iar el s-a ridicat și a zis: „Iertați-mă fraților, iertați-mă!”. Și mă gândeam: „Vai de capul tău, când îți va cere Dumnezeu socoteală!”. Nu vă amăgiți! Pe cei care știți că umblă cu așa ceva, nu-i fericiți, iar noi, când îi aflăm, știm să-i punem la punct.

Preasfinția voastră, unde este unitatea liturgică din moment ce există preoți și oameni ai Bisericii care refuză să împărtășească credincioșii și chiar recomandă rara împărtășanie?

Le-am spus că asta e o greșeală. Adică, ești mai pregătit după un an de zile? Eu cred că din lună în lună ești mult mai pregătit. Apoi n-au voie să spună așa ceva, nu spune nicăieri în Scriptură așa ceva. Dar ce spunem la Liturghie? „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați”, și nu se apropie nimeni. Și apoi cântăm: „Am văzut lumina cea adevărată”. Cine a văzut-o? Cine s-a împărtășit! *Scopul Liturghiei este sfințirea Darurilor în vederea sfințirii credincioșilor.* Darurile se sfințesc și credincioșii aplaudă, cântă, stau și se duc acasă... flămânzi.

Ne-am bucurat de întâlnire, dar avem nevoie din timp în timp să ne ducem la Masa Împărației. Greșesc amarnic preoții care opresc pe oameni de la Împărtășanie. Cei care nu împărtășesc fără spovedanie, bine fac. Nu putem da oricum, să zicem de exemplu: „Toți care n-ați mâncat, haideți acum să vă împărtășiți!”. Părintele Cleopa spunea: „Dar ce, Împărtășania e borș cu mămăligă?”, pentru că la Mănăstirea Sihăstria, după slujbă merge lumea la masă și li se dă borș cu mămăligă. Te pregătești pentru împărtășire, dar pregătirea cu cât o faci mai deasă, cu atât e mai ușoară.

Preasfinția voastră, în ce constă pregătirea pentru Sfânta Împărtășanie?

Întâi pregătirea pentru spovedanie, te spovedești întâi. Să ne întrebăm când facem noi un duș ca lumea? Când avem nevoie. Dar uneori, chiar dacă nu simțim că ar trebui să facem duș, chiar dacă nu avem disponibilitate să facem un duș, dar dacă știm că vine cineva la noi, dacă trebuie să mergem undeva, să ne întâlnim cu cineva, nu facem noi un efort puternic? Păi, și dacă îmi curăț trupul și mă îmbrac cu haine frumoase, ca să mă întâlnesc cu Cineva, să nu curăț și sufletul?

Sunt niște rugăciuni pe care le citești pentru spovedanie și acolo spune cum să te spovedești. Să nu spunem grămada de păcate „am făcut, am făcut...”, sau să începem simplu „n-am făcut nimic.” L-ați auzit pe Părintele Teofil săptămâna trecută, foarte tranșant, cum a zis: „Păi, atunci ești om de nimic. Dacă făceai rele erai om rău, dacă făceai bine erai om bun, dacă n-ai făcut nimic ești om de nimic”. Sau extrema cealaltă, „toate le-am făcut”. N-ai avut timp să le faci toate, spune numai câte ai făcut.

Ce spovedim, ce mărturisim? Slăbiciunile noastre. Spui păcatul pe care l-ai făcut. De ce trebuie păcatul dat afară? Am avut o discuție cu Părintele Iosif de la Vatoped despre spovedania gândului. Fiecare își face o spovedanie a gândului și pe urmă se poate duce la împărtășit. Păi, dacă îmi fac eu spovedania gândului, mă fac sfânt imediat. Că spui: „Cel mai păcătos eu am fost, eu ticălos, eu cutare...” și apoi zici: „Gata, nu mai am nimic, sunt curat ca îngerul, mă duc în cer”. Eu sunt părtinitor cu mine întotdeauna! Acesta este ego - ul, de aceea sunt obligat în rugăciunea de la împărtășanie să spun: „dintre păcătoși cel dintâi sunt eu”. E o mărturisire.

Un părinte duhovnic vedea câte un șarpe ieșind din gura celui care se spovedea. La fiecare păcat mărturisit ieșea câte un șarpe, mai mare, mai mic, depinde. Și la urmă, un șarpe mare, o dihanie da să iasă, intra înapoi, da să iasă, intra înapoi. Și și-a dat seama că omul este într-o neputință, îi este rușine să mărturisească, și i-a spus: „Mai ai ceva, gândește-te bine și dă-l afară, că e mare”. Când i-a spus păcatul, a ieșit afară șarpele. De aceea trebuie să le spunem, nu ca să bombardăm memoria preotului. Preotul trebuie să vadă, să facă un discernământ. Duhovnicul este ca un doctor, el trebuie să vadă unde ești mai slab și să trateze. Ai o slăbiciune și asta te face să greșești. Greșelile sunt mai mici, mai mari, dar și alea mici și multe sunt ca un praf care se așează pe tine.

Preasfinția voastră, Hristos a spus că, dacă nu vom ierta pe aproapele, nu ne va ierta nici Dumnezeu pe noi. Cum să mă mai pot duce eu atunci la spovedanie?

Păi, te duci și te împaci cu el, pentru că Mântuitorul a spus așa. Condiția este clară. Nu văd de ce ar fi atât de greu să ierți pe cineva. Mântuitorul spune „iubiți”, nu „iertati”. Iertarea este ștergerea unei neputințe, tu trebuie să ajungi la faza cealaltă, la desăvârșire. Noi spunem că am iertat, dar nu am uitat pe cineva. Păi și atunci ce-am făcut?

Mi-aduc aminte, din pateric, când a venit un ucenic să-și ceară iertare de la părintele său pentru că toată viața l-a batjocorit. I-a zis părintele: „Să știi că eu îți sunt dator, ar trebui să te plătesc pentru ce-ai făcut, pentru că, dacă tu m-ai vorbit de rău, m-a lăudat Dumnezeu”. Trebuie să ajungem la faza aceea, să iubim pe vrăjmașul nostru.

Preasfinția voastră, îți dorești să te împaci cu cineva cu care ești certat, dar el nu poate să facă acest lucru.

Asta este slăbiciunea lui. Datoria ta este să-i dovedești tot timpul că n-ai absolut nimic cu el. Dar dacă tu zici: „Lasă, să-și ceară el iertare, că e mai mic sau el a început”, cum să te mai împaci?

Preasfinția voastră, deschiderea Evangheliei la Sfântul Maslu este același lucru cu deschiderea pravilei.

Nu, și de fapt Sfânta Evanghelie nu se deschide la Maslu ca să se citească, e cu totul altceva. Maslul în sine este o taină extraordinară, este cea mai amplă slujbă de mijlocire pentru cineva pe care o facem noi. Pentru că de 7 ori repetăm 5 elemente: Apostol, Evanghelie, ectenie, rugăciune și ungere. La final mai adăugăm o rugăciune. I se dă bolnavului Evanghelia s-o deschidă, în semn de participare a lui la slujbă. Se deschide Evanghelia cu fața în jos și preoții o țin deasupra, pe capul bolnavului, și spun rugăciunea: „Nu pun mâna mea cea păcătoasă peste capul celui ce a venit la tine cu umilință, ci pun mâna Ta cea puternică și tare, ce se află în această Sfântă Evanghelie, pe care slujitorii cei împreună cu mine o țin deschisă pe capul robului tău”. Deci, Evanghelia deschisă pe capul bolnavului reprezintă mâna protectoare a lui Hristos.

Este o treabă foarte serioasă. Când eram în parohie, Mitropolitul Nicolae Mladin a dat o circulară prin care se interzicea citirea Evangheliei a 8-a la Maslu. De ce? Pentru că substragi atenția de la taină la „miracol”. Și se întâmpla uneori de omul deschidea Evanghelia la Patimile Domnului. Nu-i puteai citi de acolo, mai ales dacă omul era bolnav, pentru că zicea că moare. Apoi, deschizi Evanghelia și acolo sunt 5 pericope, pe care o citești?

Spunea un părinte mai bătrân: „Măi, slujbele noastre sunt teribile, ori îl vindecă, ori îl omoară”. Păi, eu am făcut spre sănătatea lui. Dar trebuie să-l pregătești pe om. Îl pregătești dându-i rețetă sau deschizând Evanghelia?

Preasfinția voastră, e adevărat că atunci când se citește cele 12 Evanghelii, dacă îți faci nod la fiecare Evanghelie, poți apoi să desfaci acele noduri rând pe rând și să-ți pui o dorință și se va împlini? Sau este doar o superstiție?

Îți faci noduri în capul tău. Eu n-am auzit, trebuie să notez asta. Asta e magie curată. Păi ce, e peștișorul de aur să-ți pui o dorință și să se îplinească? Asta e ca gluma aceea cu copilul care a venit de la examen și a spus că are o veste bună și una rea. Și când i-au zis s-o zică pe cea bună a zis: „Am luat examenul”. Iar apoi, când a zis-o pe cea rea, a zis: „Am glumit”. Astfel de glume putem să facem între noi, dar să nu facem cu Dumnezeu. Sunt 12 Evanghelii și sunt ale Patimilor. Ar trebui să-mi fac câte un nod pentru fiecare patimă de-a mea și să zic: „Am înnodat acum cutare” și să nu le mai deznod. Sunt niște păcăleli.

M-au rugat femeile de servici de la Sibiu să le las dimineața să deschidă ele întâi biserica, că le-a dat preotul canon. Nu spunea pentru ce păcat, dar i-a dat canon să deschidă biserica. Deschidea și, apoi, pleca. Da, îți dau canon să fii în biserică de la început și până la sfârșit, dar să deschizi biserica? Fiți serioși, astea-s canoane? Fă fapte bune, Și vin, apoi, părinții și întreabă ce să facă. Păi, ocupă-te de ceilalți, de cei care au rămas fără ajutor, ia un copil și îngrijește-l, și Dumnezeu îți iartă păcatul.

Facem și metanii, ne și rugăm cât putem, citim, mai facem și milostenie dacă ne iese cineva în cale... Dar tot așteptăm să ne iasă în cale? Sau, când ne iese în cale, zicem: „chiar la acesta să-i dau?”. Noi judecăm de atâtea ori, ca în pilda aceea cu cerșetorul. Cineva a văzut un cerșetor cu puține haine pe el. Fiind ger și făcându-i-se milă, s-a dezbrăcat și i-a lăsat cojocul, însă a doua zi, când a venit, cerșetorul era tot gol. L-a întrebat ce a făcut, iar el i-a zis că a vândut cojocul și a băut banii. Omul s-a supărat și a zis că nu mai dă milostenie altă dată. Însă noaptea i s-a arătat Mântuitorul și i-a zis: „Uite ce bine îmi stă Mie cu cojocul tău!”. Și atunci el a zis: „Da, Doamne, mi l-ai scos în cale și mi-ai pus și probă de examen, și-am căzut. Dar de acum nu mai cad.”

Preasfinția voastră, în post trebuie să ne înfrânăm de la a săvârși cât mai multe păcate. Eu nu sunt însă convins că un anumit păcat pe care-l săvârșesc este cu adevărat păcat. Ce să fac, să pot să mă pocăiesc și să nu mai săvârșesc acel păcat?

Păi, dacă nu știi că-i păcat, n-ai să te îndrepti niciodată. E raportarea la legea morală; fapta mea se raportează la bine. De exemplu, nu-i păcat să dormi, dar e păcat să dormi în timpul Liturghiei. Sau noi ne gândim la păcate făcute prin acțiune, dar nu și la cele făcute prin neîmplinirea unor lucruri. Și acelea sunt păcate, când nu te-ai dus și n-ai făcut ce trebuie. Noi spunem totdeauna ce-am făcut. Vrem să intrăm toți în rai, dar conștiinți.

Există și îndrumătoare pentru spovedanie. Nu zic să citiți Pelerinul Român, că acolo sunt și exagerări, sau Vămile Văzduhului. Sunt păcate în Vămile Văzduhului de care nici n-ați auzit! Pășim precum copiii: „n-am făcut, dar vrem să vedem cum e”. Să știți că și noi suntem copii. Am auzit om matur care mi-a spus: „Atât de mult a insistat cineva și m-a întrebat dacă nu cumva am făcut sau am gândit ceva, încât, până la urmă, m-am gândit și am făcut după aia”. Se poate face o dată spovedanie ca după carte - sunt niște îndrumări canonice pe care le citești -, dar apoi spui

stările tale, nu o mai iei de la capăt, că poate ai uitat ceva. Spui „și altele asemenea acestora știute și neștiute”. Pentru că îndreptarea păcatului, a cauzei păcatului și recunoașterea lui atrag după sine curăția.

Preasfinția voastră, am un canon de la duhovnic de mai mulți ani. De doi ani, de când îl țin, nu simt nici o bucurie sau schimbare în viața mea și nu mai am răbdare. Ce să fac?

De câte ori ați mers la „consultație”? De fiecare dată când mergi și te spovedești simți o ușurare. Eu n-am recomandat niciodată unui preot sau student să dea canon pe ani. Îți spune doctorul că un an de zile trebuie să ții regim. S-ar putea să trebuiască să ții mai mult, să ții doi ani, sau toată viața. Dar te duci la el la consultație și îți spune că ți-a ajuns, că nu mai trebuie să ții regim. În momentul în care îi spui unui om că 15 ani nu trebuie să se împărtășească, 15 ani nu vine la împărtășanie, dar nici nu progresează. Trebuie să-i spui: „Iată, începem un tratament. Canoanele spun așa: 2 ani, 5 ani, 10 ani sau cât e. Nu respectăm, nu ne gândim la perioadă, vreau să văd cum evoluezi”.

Foarte bine ai spus „n-am simțit”, dar când simți dorința de a te împărtăși, expune-i dorința aceasta duhovnicului, spune-i ce-ai încercat și cere un tratament complementar, dacă nu e suficient sau roagă-l să reducă din tratamentul pe care ți l-a dat, pentru că s-ar putea să nu-l poți duce. E vina penitentului că nu poate să ducă canonul dacă noi nu l-am întrebat: „poți să-l duci”? Trebuie spovedanie deasă. Ca să ieși biruitor într-o competiție din aceasta, trebuie întotdeauna să ai un ajutor, și ajutorul vine de la Dumnezeu. Depinde de ce simți. Când omul înțelege că împărtășania este nu numai hrană cerească, dar este și elementul de pace, de întărire a credinței, de unire cu Hristos și de iertare a păcatelor, atunci se pregătește. Când am ajuns să înțeleg că prin Împărtășanie sunt primit, reconciliat și devin fiu al lui Dumnezeu după har, păi, e mare lucru. Doresc lucrul acesta și atunci mă pregătesc. Nu sunt

de acord cu perioade îndelungate, și mai ales pentru „consultații” foarte rare. „Consultațiile” rare sunt moarte sigură.

Preasfinția voastră, ce sfat dați unui creștin al cărui duhovnic este mult prea iscoditor cu păcatele, în special cu cele trupești?

În momentul în care cineva simte că cel care vrea să-l ajute, trece de la ajutor la altceva, are îndreptățirea să-i spună: „Doriți să știți mai mult?”. Și atunci se va rușina persoana respectivă și se va limita la atribuțiile pe care le are. S-ar putea ca fără rea intenție, dorind să te ajute să faci asta, dar s-ar putea și să fie niște lucruri pe care i le strecoară diavolul. Nu se întrebă niciodată cum, unde, cu ce, e suficient să spui, pentru că omul regretă și atât trebuie să-l întrebi: „Îți pare rău, vrei să te îndrepti?”.

Preasfinția voastră, este bine ca omul de rând să citească zilnic Psaltirea?

Dacă poate... Cât poate, un verset, o catismă, dacă poate și o Psaltire pe zi. Psaltirea este prima carte de rugăciuni a creștinilor, deși e carte din Vechiul Testament. E îndrăgită pentru că este poetică și foarte plăcută la auz și inimii și pentru că are o adresare directă. Pe lângă faptul că atenția mea este concentrată acolo, eu aduc lui Dumnezeu o laudă, o mulțumire, pe lângă asta, am și o mare satisfacție.

Preasfinția voastră, este o diferență între greșeală și păcat?

Sigur că da. Ai greșit, îți ceri scuze. Dar scuza cu iertarea nu e tot una. E mare diferență între păcat și patimă. Păcatul este o faptă rea, întâmplătoare, patima este prelungirea păcatului și permanentizarea lui. Greșeala e fără voie, în momentul în care faci ceva cu voie, nu mai e greșeală, e păcat, chiar dacă e mic.

Preasfinția voastră, ce să fac atunci când, chiar după ce m-am spovedit și m-am împărtășit, tot nu simt că sunt complet iertat?

Nu te-ai spovedit cum trebuie. Sau poate ai prea mari pretenții, ca, după ce ai ieșit de acolo, să te apuce tremurăturile, să te apuce căldurile, să te simți rupt de pe pământ. Nu, luați-o încet, ușurel. Simți întâi o mare bucurie. Simți că este o zi de Paști pentru tine. Cu mai multă pregătire, vom simți. Nu suntem vrednici, poate că ne lipsește ceva. Dar asta nu înseamnă că trebuie să ne împărtășim cât mai rar. Să ne ostenim! Că până la urmă, dacă suntem atât de necredincioși, ne va arăta Dumnezeu ca și părintelui care s-a rugat lui Dumnezeu să-i arate cum se transformă pâinea în Trupul lui Hristos, și când să se împărtășească a văzut că e prunc. Și atunci a căzut în genunchi și s-a rugat: „Doamne, nu mă îndepărta de mine de la împărtășanie, prefă din nou să văd că e pâine, că știu că e Trupul Tău”.

Preasfinția voastră, de ce Hristos a instituit Sfânta Liturghie după ce ucenicii au mâncat la cină, când aveau stomacul plin. De ce noi astăzi nu ne împărtășim după ce mâncăm?

Problema aceasta cu ajunul euharistic a fost pusă ceva mai târziu. Sunt mărturii că cei care se botezau gustau din lapte și miere și apoi se împărtășeau. S-a impus ajunul nu pentru ca să am eu stomacul gol, ci ca să arăt că există o prioritate între darurile cerești și cele pământești, care vin toate de la Hristos. Pentru că, după ce mă împărtășesc, mănânc și se amestecă Împărtășania cu celelalte alimente, dar nu se spurcă. Are două sensuri ajunul acesta: pregătire și așteptare: mă pregătesc și aștept să mă întâlnesc cu Hristos. Las grijile lumești, și prima grijă lumească este pentru viață. Mănânc ca să trăiesc, nu trăiesc ca să mănânc.

Să mărturisim prin viața noastră cine suntem noi

PS Serghie,

Arhiepiscop de Ternopol și Cremenet

Trăind în aceste vremuri, Dumnezeu așteaptă de la noi să facem dovada credinței, a trăirii noastre în El, a vieții noastre. Este foarte greu să supraviețuim în aceste timpuri, omenește vorbind. Acest lucru îl vedem, îl simțim și îl cunoaștem cu toții. Dar noi știm că la Dumnezeu toate sunt cu putință.

Rugăciunea trebuie să fie fundamentul vieții noastre

Vreau să-i îndemn pe toți cei prezenți să fie cu luare aminte la experiența Bisericii. Ce făceau Părinții Bisericii în primul rând? Se rugau. Noi până astăzi trăim prin această minune. Când ni se adresează oamenii să sfințim casele, apa, noi citim rugăciunea și se săvârșește o minune. Botezăm un om nou – iarăși se săvârșește o minune. Și așa la fiecare pas. Și iată în aceste timpuri trebuie în mod deosebit, în fiecare caz, să ne rugăm cu încredere în mila și ajutorul lui Dumnezeu. E ușor de spus, dar știm cu toții cât de complicat este să facem acest lucru. Trebuie să conștientizăm, însă, că nu avem o altă cale. Nouă ni s-a dat o armă de neînving, puterea Crucii, puterea sfinților, puterea binecuvântării și milei Domnului prin care viețuim. Și această putere este, probabil, principalul lucru pe care trebuie să-l folosim cu înțelepciune ca să trăim.

Rugăciunea trebuie să fie fundamentul vieții noastre, indiferent dacă suntem clerici, mireni sau monahi. Îmi amintesc cuvintele părintelui Paisie Aghioritul. Îl întrebase cineva: „Ce să

facem? Cum să trăim?” Bătrânul i-a răspuns: „Fiți la ceea ce ați fost chemați! Episcopul să fie episcop în sensul deplin al cuvântului; ești preot, fii preot adevărat; mirean, fii mirean binecredincios!”. Dar noi spunem că trebuie reforme, proteste și încă nu știu ce ... E nevoie ca viața noastră să mărturisească cine suntem noi, acolo unde ne-a rânduit Dumnezeu, în condițiile în care a binevoit să ne așeze El. „Sunteți în condiții de schismă, trebuie să trăiți după voia lui Dumnezeu; în condiții de desfrâu, păstrați-vă în curățenie; în condiții de persecuții, nu vă temeți!”. Știți, cuvintele acestea ale bătrânului, parcă sunt simple și clare ... și ele țin de viața noastră.

Un episcop a întrebat: „Cum să trăim mai departe cu invazia aceasta protestantă?” Iar el îi răspunde: „Ai făcut școală?” Am făcut seminar. „Și atunci de ce îți faci griji? Învăță copiii ce este Adevărul. Învăță-i Adevărul lui Hristos. Învăță-i! Nu atrage atenția la ce se întâmplă în jurul tău, învață-i! Și, dacă ei vor învăța și vor trăi în conformitate cu cele învățate, atunci oamenii vor vedea unde este Adevărul și puterile sectarilor vor slăbi”. La fel întreba un egumen: „Cum să trăim? E greu de trăit azi și în mănăstire, și în lume, oriunde. Nu este ascultare, nu este smerenie, uneori nici dorință de a face binele nu este. Ce să facem?” Bătrânul îi zice egumenului: „Dar tu știi cum trebuie să trăiești? Da, părinte, știu. Uite, trăiește tu așa cum trebuie și asta îți va fi de-ajuns”.

„Fără rugăciune nu se poate!”

Știți, fraților, se pare că și noi am ajuns la vremea când trebuie să mărturisim cu viața noastră. Atâta timp cât avem această posibilitate, avem biserici tainice și avem libertate, nu trebuie să ne depărtăm de altar. Nu trebuie să ne concentrăm la slujirea socială, la mersul în lume și altele... Monahii trebuie să se roage, dar nu să se ocupe de munci agricole sau altfel de munci, dacă nu există necesități urgente. Noi doar nu-i cerem chirurgului să strângă porumbul din câmp ca să nu pierdem roada. El are lucruri mai

importante de făcut. Cu atât mai mult lucrul nostru este mai important decât orice lucru pe pământ. Iar rugăciunea noastră poate să facă totul. În asta trebuie să credem, fraților. De aceea, în primul rând, noi, păstorii, trebuie să ne străduim mult în rugăciune, pentru că multe depind de noi. Sigur și noi suntem oameni, suntem neputincioși, avem și noi familii. . . Dar, înainte de toate noi suntem păstori ai lui Hristos și dacă noi vom plăcea Domnului, dacă mirenii noștri vor trăi după legea Domnului, oare Dumnezeu nu ne va proteja?

Am fost la muntele Athos și am văzut că acolo rugăciunea bisericească nu este o ascultare, este o parte indispensabilă a vieții. Am remarcat că la ei rugăciunea este principala nevoie duhovnicească. Puteți spune că e vorba, totuși, de Athos, călugăria din Muntele Sfânt. Noi i-am întrebat pe bătrânii de acolo: „Cum să facem noi, în condițiile lumii contemporane?” Și ei ne-au răspuns: „Rugați-vă!” Am întrebat din nou: „Când să ne rugăm, dacă noi mereu avem audiențe, preoți care vin cu fel de fel de pricini, raporturi, dări de seamă?” „Cu atât mai mult, rugați-vă”. „Păi, când să mă rog, că nu am timp?” „Taie din timpul pentru somn, pentru că fără rugăciune nu se poate!”

Iată fraților, care trebuie să fie lucrul nostru principal, rugăciunea. Să ne dea Dumnezeu tuturor să folosim cu înțelepciune acest timp, această putere pe care o așteaptă păstoriții noștri și pe care o așteaptă, în taină, chiar și neprieteni noștri. Ca pe urmă aceștia să nu ne osândească, să nu zică: „Bine, noi murim pentru că nu știam ce să facem, dar voi știați, de ce nu vă rugați? De ce nu vă rugați și pentru voi, și pentru noi?” Și acuzația lor va fi dreaptă. De aceea noi trebuie să ne bucurăm că ni s-a dat să trăim în astfel de timpuri. Să ne bucurăm că avem posibilitatea aceasta și să înțelegem că noi trebuie să ne apropiem de Dumnezeu. Trebuie să înțelegem că nu avem în cine nădăjdui, omenește vorbind. Nu avem duhovnici de care am vrea, noi nu suntem cum trebuie, dar „Dumnezeu este același ieri și azi și în veac”.

Să acoperim cu dragoste neputințele noastre

Acum noi trebuie să învățăm cum să ne adresăm direct lui Dumnezeu: așa cum era în primele secole ale creștinătății, cum era întotdeauna. Și chiar în ceea ce privește aceste probleme ce țin de codificare ș.a.m.d. ... crește responsabilitatea personală a fiecărui om în parte. Dumnezeu ne spune tuturor clar: „Iată calea spre mântuire și iată calea spre pierzare!” Tuto­ror ne vorbește Dumnezeu, toți știu aceasta. Dar noi nu mergem toți pe calea mântuirii. De aceea, dacă, de exemplu, Biserica va spune: „Primiți, codurile!” Nu toți le vor primi. Și dacă Biserica va spune: „Nu le acceptați!” Noi vom accepta. Adică fiecare va face așa cum îi va spune conștiința. Trebuie să simțim astăzi această responsabilitate pentru noi înșine.

Noi astăzi trebuie să învățăm cum, în orice situație să ne adresăm direct și imediat Aceluia Care ne va da totul. Avem nevoie de o pregătire practică în acest sens și astăzi, se pare, suntem învățați cu încetiu să facem acest lucru. Nu trebuie să descoperim tot ce avem în inimile noastre. Doar încă nu a venit Antihrist, nu a venit pecetea, sunt doar niște lucruri premergătoare. Asistăm la o operațiune de cercetare, de recunoaștere și trebuie să ne întrebăm: unde se află detașamentul de bază al inamicului? Unde este acel care urmează să ni se înfățișeze nemijlocit? De aceea cred că nu trebuie să ne concentrăm foarte mult la aceste lucruri, pentru că, uneori, din cauza acestora, ne învrăjbim unii cu alții. „Acela a primit, acela n-a primit”. „Acela e creștin adevărat, iar celălalt este fals”. Trebuie să păzim dragostea.

Despre aceste lucruri ne-au atenționat în acest an bătrânii din Sfântul Munte: să trăim în dragoste unii cu alții și chiar cu neprietenii noștri. Să păstrăm unitatea dintre noi pe orice căi, mai ales noi, păstorii! Trebuie să acoperim cu dragoste dumnezeiască neputințele noastre, slăbiciunile noastre omenești. Și dacă avem neînțelegeri mici între noi, trebuie să ne rugăm: „Doamne, izbăvește-ne, depărtează de la noi răul acesta!”. Pentru că un rău, în aparență, mic ascunde și poate provoca un rău mai mare,

catastrofal. Noi trebuie să facem măcar puține fapte bune. Înțelegem cu toții că nu suntem capabili de reforme grandioase nici în Biserică, nici în societate. Dar și acest puțin, acest fir de nisip făcut de noi cu rugăciune, nevointă și curățenie sufletească, cu sinceritate, cu trăire și mărturisire a credinței ortodoxe, și acesta va fi considerat foarte mult.

Trebuie să păzim familiile, trebuie să păzim copiii și, mai cu seamă, iertați-mă, să păzim fetițele noastre. De ce? Pentru că ele sânt viitorul. Prin ele se naște omul pentru viață pământească și pentru viață veșnică. Sfântul Nectarie Romanul, un nou sfânt al Bisericii eline, scria multe epistole guvernului țării sale în care sfătua să se atragă atenția la educarea fetelor. În primul rând, învățați-le despre legea lui Dumnezeu și frica de Dumnezeu. În rândul al doilea, învățați-le istoria statului și celelalte. Și atunci viitorul va fi mai bun. Amintiți-vă perioada ateistă. Cine ne educa? Mamele și bunicele noastre. Și am păstrat credința, slavă Domnului! Astăzi trebuie să avem în atenție familia omenească, familia păstorului și a păstoriiilor, familia eparhială. Să păzim unitatea cu orice preț, iar greșelile apropiaților noștri să le acoperim cu dragoste și cu rugăciune jertfelnică.

Timpul de față ne este dat spre pocăință

În ceea ce privește comportamentul nostru în viața cotidiană, în viața în care întâlnim păcatul, aceasta vorbește despre puțina noastră pocăință. Pocăința este darul lui Dumnezeu care face minuni: transformă păcătosul în drept. Dacă noi nu avem pocăință adevărată, dacă noi, păstorii, nu ne putem pocăi cu adevărat, ne va veni foarte greu. Timpul de față ne este dat pentru pocăință, pentru întărirea în credință.

Am citit recent că Fericitul Augustin a recunoscut că abia spre sfârșitul vieții sale a înțeles de ce îi venea așa de greu să se despartă, să biruiască, cu mila lui Dumnezeu, păcatul. Pentru că el, în adâncul sufletului, undeva departe, departe lăsa, totuși,

o mică dorință de a păcătui. În general s-a pocăit, dar a rămas pe undeva o legătură mică, aproape insesizabilă cu păcatul. Și acest puțintel care rămâne în noi necurat este o problemă pentru toți. Nouă nu ne trebuie minuni! Minunea principală e să ne vedem păcatul, să conștientizăm că pierim, să ne grăbim spre pocăință și să urâm păcatul. Să ne dorim să rămânem în cele bune, iată, o regulă creștinească simplă.

[...] Noi trebuie să înțelegem că este important să ne izbăvim de toate lucrurile rele, strașnice pe care le avem, de ele trebuie să ne temem. Pentru că noi într-adevăr Îl așteptăm pe Hristos. Ne aminteam că primii creștini care-L așteptau, spuneau: „Când va veni Hristos?” Apostolii răspundeau: „Așteptați, că asta nu va fi degrabă”. Iar noi, astăzi, după două mii de ani, spunem și noi: „Asta va fi nu degrabă! Vom mai trăi poate zeci de ani. Și apoi încă trei ani în timpul lui Antihrist. Mai avem timp de pocăință”. De aceea, fraților, noi trebuie să-L așteptăm pe Hristos. Trebuie să-L așteptăm, să ne pregătim pentru întâlnirea cu El. De ce ne învață părinții: „Să ai în minte moartea! Amintește-ți de cele de pe urmă ale tale”? Care-i scopul vieții noastre? Într-adevăr vrem să-l întâlnim pe Hristos sau vrem să ne izbăvim de neplăceri și să ne acomodăm la vremurile contemporane pentru a trăi normal.

Poate că trebuie să ne gândim mai des la Veșnicie. Doar ea este inevitabilă! Știți, nu trebuie să mergem prea departe, e suficient să arate cu degetul fiecare la sine. Ni se pare că parcă am rupt-o cu o patimă, pe urmă, însă, realizăm că ne-am întors iarăși și iarăși la ea. De ce? Pentru că nu ne gândim la ceea ce urmează. Omului îi este neplăcut din cauză că a făcut o faptă rea. Dar nu ne gândim care vor fi consecințele acestei fapte în Veșnicie. Dacă am realiza că riscăm să pierdem Veșnicia, ne-am pocăi altfel. Am trăi altfel. Ne-am concentra atenția asupra acestei probleme. Și, dacă noi pentru Veșnicie trebuie să răbdăm, dacă pentru Veșnicie trebuie să biruim ispitele, Dumnezeu ne va ajuta! (*Chișinău, la 28 noiembrie 2005*)

**Biserica și lumea
vremurilor din urmă**

“Cei drepti vor fi considerați nebuni, vor fi lepădate rânduielele creștinești și... tot în numele lui Dumnezeu, vor face **biserici fără cruce**, vor nesocoti Sfânta Jertfă și o vor amesteca în slujire cu păgânii - *Sf. Mitropolit Varlaam*

***Pământul se sfărâmă,
pământul sare în bucăți, se clatină
pământul” (Isaia 24, 19)***

***IPS Teofan Savu,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei***

Pământul s-a tulburat din nou în măruntaiele sale în Țara Soarelui Răsare și se manifestă violent, spre disperarea oamenilor. Milioanele de victime ale cutremurelor cu revărsări de ape din Asia, ale uraganelor din America, ale îmbolnăvirilor de SIDA din Africa, ale inundațiilor de la noi și din toată Europa din anii trecuți și acum ale necruțătorului cutremur din Japonia ne obligă la o reflecție asupra cauzelor dezastrului. Ce s-a întâmplat, oare, în adâncul pământului, pe pământ, în ape și în văzduh? Cine este responsabil de toate acestea?

Omul este responsabil de tot ce se întâmplă în natură

Credem și mărturisim că omul, așezat de Dumnezeu ca „preot” și slujitor al creației, este responsabil, prin faptele sale, de tot ceea ce se întâmplă în natură.

Natura este prietenul omului, nu dușmanul său. Urmărind însă numai propriile sale interese, omul deranjează lumea

înconjurătoare în echilibrul său așezat în ea de Creator. Consecința acestei atitudini lipsite de comunicare pașnică și respectuoasă cu natura este transformarea ei, din prieten și aliat, în dușman. „La noi în Balcani - spunea Sfântul Nicolae Velimirovici - se păstrează încă ceva din respectul vechi față de natură. Trăiește încă obiceiul ca săteanul să-și facă cruce zicând: Doamne, iartă, când vrea să taie copacul, să cosească iarba sau să junghie animalul. Popoarele care au declarat război naturii (...) au atras asupra lor nenumărate rele. Cel care rupe legăturile prietenești cu natura le rupe în același timp și cu Dumnezeu”.

Exploatarea naturii de către societatea tehnologică modernă este, în general, recunoscută ca responsabilă pentru unele dezastre naturale.

*Tot ce se petrece în natură este o extindere
a ceea ce se află în inima omului*

Ceea ce însă nu se mărturisește îndeajuns este adevărul că tot ce se petrece în natură este o extindere a ceea ce se află în inima omului. O analiză atentă și responsabilă a istoriei omenirii arată faptul că sfințenia sau păcatul din om antrenează întreaga creație, influențându-o în bine sau în rău.

Viața curată a omului aduce bucurie și se revarsă ca un har de binecuvântare asupra universului. Atunci când omul își umple viața de Dumnezeu, zidirea, în totalitatea ei, primește lumină și slujește omului fără rezerve. Se explică astfel de ce ramurile copacilor se înclină la trecerea unui sfânt, de ce otrăvurile devin nevătămătoare pentru un om cu viață sfântă (Luca 10, 19) și de ce animalele încetează de a mai fi sălbatice în apropierea unui om pacificat lăuntric. Acest adevăr, transpus la nivelul unui popor întreg sau al societății umane în general, are drept consecință manifestarea naturii în mod pașnic, fără convulsii.

Dimpotrivă, generalizarea păcatului prelungește răul în interiorul creației și aceasta se manifestă, în consecință, la adresa omului prin cutremure, inundații, boli, secetă etc.

După cum natura este receptivă la bunătatea, modestia, credința și frumusețea sufletească a omului, în același fel, ea nu este indiferentă față de răutatea, trufia, pretenția luciferică la superioritate manifestate de oameni. Nici furtunile, nici trăsnetele ucigătoare, nici norii de lăcuste, nici revărsarea nemiloasă a apelor nu vin la întâmplare. Ele prelungesc furtunile, agitația, seceta sufletească, necredința și cutremurele ce au loc în sufletele oamenilor și între oameni. „Pământul va fi pustiit – avertizează profetul Isaia poporul plin de păcate – pământul este în chin și sleit (...) Pământul este pângărit sub locuitorii lui, căci ei au călcat legea, au înfrânt orânduirea și legământul stricatu-l-au în veci! Pentru aceasta, blestemul mistuie pământul și locuitorii îndură pedeapsa lor” (Isaia 23, 3-6). „Pământul se sfărâmă, pământul sare în bucăți, se clatină pământul (...) Păcatele apasă asupra lui” (Isaia 24, 19-20). Trăind în duhul acestei concepții biblice, țărani satului românesc de altădată încercau să afle ce păcat mare fusese săvârșit în obștea lor pentru faptul că o năpastă sau alta se revărsa asupra ogoarelor, asupra animalelor, asupra lor înșiși.

Avertisment pentru a ne întoarce cu fața către Dumnezeu

Dezastrele care au zdruncinat atât de puternic viața umanității nu sunt, oare, o reflectare, o răsfrângere în natură a răului devastator din noi? Ca reacție la tot ce s-a întâmplat în urma inundațiilor, s-a hotărât construirea de ziduri și baraje mai înalte și mai puternice pentru a opri, pe viitor, furia apelor. Este o acțiune binevenită, absolut necesară. Este, însă, și suficientă? Nu aplicăm, oare, aceeași logică pe care au avut-o oamenii după potopul lui Noe? Ei au hotărât să construiască turnul Babel. În zilele noastre, ca și atunci, nu se vorbește despre necesitatea ridicării unor ziduri interioare care să potolească furia urii, a dezbinării, a tendințelor de dezintegrare a familiei și, implicit, a neamului. Nu se vorbește decât firav, parcă ne-ar fi rușine, despre înălțarea unor ziduri educaționale și legislative care să ne apere de furia ucigătoare de suflet și trup a păcatelor contra firii, a avorturilor, a pornografiei.

Cutremurul din Japonia și alte dezastre ale stihilor naturii sunt și un avertisment adresat omenirii pentru a se întoarce cu fața către Dumnezeu.

Prin Biserică se oferă lumii posibilitatea primenirii ei pe dinlăuntru prin credința în Întruparea, Moartea și Învierea lui Hristos. Pământul, apa, văzduhul „așteaptă, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, cu nerăbdare să se izbăvească de robia stricăciunii” (Romani 8, 19) și a păcatelor noastre.

Este necesar să primim în sufletul nostru pe Hristos Dumnezeu, pentru ca El să ia chip în noi și să ne mântuiască. Altfel, nu se știe ce dezastre vom plânge în viitor.

Orice zâmbet plin de tandrețe adresat nefericiților acestei lumi, orice atitudine de iertare pentru cel ce ne-a greșit, orice mângâiere pentru bătrânul răvășit, orice copil nou născut, orice rugăciune pentru cei ce „ne iubesc și pentru cei ce ne urăsc pe noi”, orice experiență a prezenței lui Dumnezeu în viața noastră se transformă în binecuvântare pentru noi, pentru ceilalți și pentru întreaga creație. (*Mitropolia Moldovei și Bucovinei – www.mmb.ro*)

Tsunami și pedeapsa divină

Alexandru Mihail Niță

Săgeata timpului ce se rotește în *Cercul de Foc al Pacificului* s-a oprit peste Japonia și a descărcat cutremurul de gradul 8,9 al furiei devastatoare. A dărâmat case și poduri, a rupt drumuri și șosele, a surpat pământ și stânci peste clădiri și mașini, apoi săgeata și-a continuat zborul spre epicentrul din fundul oceanului. Acolo a clocotit apele, le-a scuturat cu puterea telurică strivită între plăcile tectonice ce se băteau cap în cap și a trimis unda de șoc lichidă ca un crater lunar ce se deschidea cu 800 km pe oră între cele două continente, Asia și America.

Pedeapsă divină pentru egoism și populism

În marea sa grabă, a atins arhipelagul nipon în doar 15 minute, dar nu oricum, ci cu un gigantic zid lichid care s-a prăbușit terifiant peste tot ce a întâlnit în cale, distrugând și tăvălind alte case, alte mașini, trenuri, vapoare și mii de sârmani oameni care scăpaseră de prima lovitură a pământului. Era cumplitul *tsunami*, giganticul val al oceanului, provocat de frământările abisurilor subpământene.

Numele acestui năprasnic flagel acvatic a fost dat de cei mai loviți de vârtoarea nimicitoare, japonezii. *Tsunami* înseamnă în limba lor *val de cutremur*, întotdeauna prezent ca un ecou distrugător, care lovește cu forța torentelor după ce zgâlțâiala solului s-a liniștit și îngrijorarea începe să dispară. Așa s-a întâmplat și acum.

Magnitudinea cea mai mare a produs și valul cel mai înalt, de peste 10 metri, care a lovit năprasnic țărmurile estice și a măturat tot ce a găsit în cale, pe distanțe de până la 10 – 15 km în interior, lăsând în urmă distrugerii masive, moarte și durere. Și toate aceste evenimente s-au desfășurat repede, încât bieții oameni n-au putut

face altceva decât să fugă și să caute un adăpost ca să scape cu viață. Nu toți au reușit. Mii de morți, mii de dispăruți și sute de mii de sinistrați. Orașe întregi și sate de la malul mării au pierit cu totul ca în urma unui război devastator. Și atunci s-au întrebat din nou oamenii: De ce toate aceste nenorociri?...

Răspunsurile n-au întârziat, dar nu erau suficient de convingătoare, până când, iată, ziarele din 15 martie au adus o știre surprinzătoare: „*Governatorul din Tokyo, Shintaro*

Ishihara, își cere scuze după ce a spus că tsunami a fost o pedeapsă divină pentru poporul nipon, care este cuprins de egoism”.

Într-o lume secularizată o asemenea afirmație a produs *valuri* mediatice și mai mari. Criticile și reproșurile n-au întârziat să apară, iar guvernatorul și-a cerut scuze față de victimele tragediei, fără să renunțe la logica opiniei sale, când a spus reporterilor: „*Politica japoneză este cuprinsă de egoism și populism. Trebuie să folosim tsunamiul pentru a curăța egoismul care a ruginit în mentalitatea japoneză, de-a lungul unei lungi perioade de timp. Cred că dezastrul este tembatsu (pedeapsă divină, în japoneză), chiar dacă îmi pare rău de victimele dezastrului”.* O asemenea autocritică aspră, rostită de un înalt demnitar nipon, venită în mijlocul unui dezastru național, se adaugă tensiunii, și așa ridicată, dar îi conferă și un profund sens moral ce se cuvine privit cu atenție.

Firește, copleșitoarea *pedeapsă divină* se aplică națiunii sale din pricina unor grave erori, socotite de guvernatorul Ishihara ca fiind parte din „*egoismul poporului nipon*”. Oare poate cineva să pretindă o detașare reală de egoism și de formele sale virale atât de variate, începând de la cele mai evidente, lăcomia, setea de putere, de laude, de averi ce plătesc extravagante luxoase și

inutile, menite să afișeze bogăția, care uită mereu de *săracul Lazăr* și de nevoile vitale ale săracilor, orfanilor, bolnavilor și bătrânilor de lângă noi. Acesta ar fi tabloul general al *egoismului poporului nipon*, ce nu pare a fi mai grav decât al altor națiuni. Dar sfera se îngustează semnificativ când apar precizările din a doua declarație adresată reporterilor, cu referire de data aceasta la „*politica japoneză, cuprinsă de egoism și populism*”, unde acest ultim termen, adesea folosit și în România, este absent din dicționare și lexicoane, dar pare a fi un sinonim mai blând al *demagogiei*, pata veche și permanentă a politicii de pretutindeni. Este pata promisiunilor generoase făcute alegătorilor înaintea alegerilor, pentru a le obține votul, rămase apoi neonorate, adăugând astfel stigmatul minciunii pe conștiința demagogilor *egoiști și populiști*. Fariseismul politic intră în conflict nu doar cu populația păcălită constant, ci și cu decalogul normelor etice și morale care guvernează lumea civilizată.

Uniunea Europeană are și ea o politică egoistă

Vinovăția politicii și a poporului japonez, exprimată public într-o asemenea împrejurare tragică, a fost cu totul neobișnuită pentru un demnitar, dar binevenită pentru puținii oameni care mai cred în dreptatea divină. Pentru ei, vinovăția *egoismului și populismului* nu poate stigmatiza doar pe japonezi, ci se ramifică global asupra unei omeniri contaminată de flagelul endemic al iubirii de sine, a egoului. Europa nu este deloc mai puțin vinovată de păcatul egoismului și al distanțării de divin, pentru care inventează un cuvânt nou, *secularism*. Prin el își explică deschis poziția sa, ca fiind „*tendința specifică epocii moderne și actualei configurații politice europene de a considera viața umană în afara implicațiilor religioase*” - (Dicționar Enciclopedic, vol. VI, Editura Enciclopedică București, 2006).

Se vede așadar cum Uniunea Europeană are și ea o politică *egoistă* orientată spre a dirija *viața umană în afara implicațiilor religioase*, adică în afara credinței în Mântuitorul lumii Hristos și a Bisericii Sale. De altfel și refuzul guvernului Uniunii Europene de a recunoaște în preambulul Constituției Europene rolul religiei creștine în istoria bătrânului continent, în pofida insistențelor Vaticanului și ale Bisericilor Ortodoxe, exprimă despărțirea conducătorilor politici de Dumnezeu. Să ne amintim avertismentul Domnului: „*Fără Mine nu puteți face nimic*”, adică fără rugăciune, credință și faptele ei bune, nimic nu se împlinește în lume, ci, mai devreme sau mai târziu, se destramă și se năruie.

Reverberația spirituală a cutremurului din Japonia a mișcat conștiințele pretutindeni, mai ales după ce norul radioactiv, dus de vânt, a pornit spre California și Mexic, producând îngrijorare printre oamenii aflați la mari distanțe. Dar și aici, în estul Europei, a ajuns în 1986 alt nor de radiații, de la Cernobâl care a contaminat mii de oameni, dintre care mulți s-au îmbolnăvit și au murit. Aceea a fost tot o *pedeapsă divină*, de aceea trebuie să luăm aminte la îndemnul adresat Japoniei, dar și lumii întregi de *Guvernatorul din Tokyo, Shintaro Ishihara*: „**Trebuie să folosim tsunamiul pentru a curăța egoismul care a ruginit în mentalitatea japoneză**”, dar și a noastră, trebuie să adăugăm, ca astfel să privim cu speranță în viitorul ce se cuvine apărat de amenințarea sumbră a masivelor arsenale nucleare care atârnă deasupra omenirii ca *sabia lui Damocles*. Nu vom putea evita pericolul decât cu ajutorul *Tatălui nostru din ceruri*, Căruia să-I ridicăm rugăciuni de iertare și de ajutor ca să înaintăm pe *calea strămtă a Împărăției cerești*, unde ne așteaptă. (*Va urma*)

Concordatul Romaniei cu Vaticanul

Un act politic îndreptat împotriva Statului Român (2)

Ieromonah Eftimie Mitra

Contextul istoric al inițiativei Vaticanului de a semna un concordat cu România arată necesitatea Romei papale de a creea front comun cu interesele iredentiste maghiare. După ce, prin Tratatul de la Trianon, Ardealul intră în posesia Statului Român, papa pierde din influența politică și economică ce o avea în perioada ocupației austro-ungare. În acest caz, catolicismul devine o minoritate, deoarece Bisericii Ortodoxe i se recunoaște dreptul de Biserică dominantă și națională. Singura posibilitate de a recâștiga din influența avută în Ardeal era o înțelegere pe plan diplomatic.

O dată cu suveranitatea României asupra Ardealului, toate bunurile fostului Stat Ungar trec în proprietatea Statului Român, care urmează să le administreze după legi proprii. Deoarece în perioada ocupației austro-ungare papa nu avea drept de proprietate, ci doar de uzufruct (drept de folosință), aceste bunuri intră în posesia Statului Român. În Ardeal, populația de naționalitate română era majoritară, iar maghiarii rămân doar cei mai numeroși dintre minorități. Astfel, Biserica Romano-Catolică își vede amenințată perspectiva dominației și a răspândirii catolicismului.

Elementele șovine din Ungaria, cât și conaționali lor din Ardeal (care se simt loviți în orgoliu deoarece sunt minoritari) susțin interesele catolicismului în România (în special în Ardeal) și, astfel, ia naștere o conjugare a intereselor Bisericii Romano-Catolice și a celor maghiaro-șovine. Vrednică de amintit, în acest sens, este și mărturia papei Pius XI în anul 1926 care, în fața a câtorva mii de pelerini maghiari, spunea: „*Am văzut totdeauna în mulții pelerini unguri cari au fost aici, pe fiii țării Mariei Tereza, pe fiii regelui Ștefan cel Sfânt, pe urmașii sfântului Emeric și pe nepoții regelui Ladislau cel Sfânt...Binecuvântez pe*

toți acei tineri, care în importanta epocă a redeșteptării, în scumpii ani ai înnoirii sufletești se grupează în jurul acestui steag, pentru ca să ducă la biruință conștiința națională și adevărata religiozitate și să facă Ungaria din nou mare și fericită” (Legea Românească, nr. 22, p. 193-194, anul 1935).

În același an, la Budapesta, baronul Dr. A. Vecsey, mâna dreaptă a episcopului catolic de Alba-Iulia sub “jurisdicția” căruia funcționa și Statusul Catolic Ardelean, făcea următoarele afirmații: „*România a răpit mult pământ unguresc. Statul Român se teme de Biserica Catolică... Averile bisericesti le-a confiscat deja. Se teme de fiecare ungar, dar mai ales de unгурii catolici, deoarece simte prin instinct că catolicismul este sprijinul cel mai puternic al maghiarimei” (Ibidem).*

Pentru ca aceste interese să fie întărite de elemente românești din Ardeal, papalitatea se folosește și de încorporarea Bisericii Greco-Catolice în sfera de interese a Bisericii Romano-Catolice, cu atât mai mult cu cât credincioșii greco-catolici la acea dată numărau aproape jumătate din catolicii din România. Aceasta s-a înfăptuit prin conlucrarea tacită a ierarhilor greco-catolici, fără a face cunoscute credincioșilor uniți interesele ascunse. Ei știau doar de includerea lor în marea familie a Bisericii Romei, neștiind că sunt părtași la slăbirea suveranității naționale a României.

Fostul deputat, Ștefan Meteș, în 1924, când discuțiile pe tema concordatului încă erau tănuite, făcea publică afirmația unui lider catolic maghiar, care, adresându-se unor confrăți, spunea: „*Nu fiți îngrijorați căci noi suntem oameni cu experiență și diplomați... Norocul nostru e faptul că la București nimeni nu e lămurit asupra rostului Bisericii Catolice, iar cuvântul românilor ardeleni nu e prea luat în seamă, între guvern și opoziție nu e nicio înțelegere, ci dușmănie feroce. Unii se ocupă cu întărirea materială a partidului, iar ceilalți vor răsturnarea Guvernului. Chestii, fie chiar naționale, nu sunt, care să-i poată uni pe aceștia, și e spre binele nostru...*

Am intervenit la Papa, ca atunci când problema catolicilor va mai fi acută, nunțiul papal să înceapă tratativele cu Guvernul român pentru Concordat, și faptul acesta, va ușura situația noastră foarte mult. Unde mai puneți că „frații” români uniți ne dau tot sprijinul prin arhieriei lor, ca Biserica noastră să nu fie înfrântă, căci aceasta ar însemna și micșorarea rostului lor în Statul Român. Rezervăm cel mai puternic argument, dacă împrejurările și oamenii amintiți nu ne vor putea ajuta cum dorim. Nu uitați că trăim într-o țară orientală, unde banul are puterea supremă. Noi vom jertfi dacă trebuie zeci de milioane, pentru a salva situația materială și culturală a Bisericii noastre, care e însăși mântuirea poporului maghiar de aici și pot să vă asigur că izbânda noastră va fi deplină” (Legea Românească, nr. 30, p. 7, anul 1924).

Succesul cel mai de seamă al coaliției dintre Biserica Romei și Budapesta îl constituie actul diplomatic care poartă numele de Concordat. Prin acest act, Biserica Romei are mai multe drepturi și facilități în România decât a avut în Ungaria. Dacă regii unguri îi ofereau papei doar dreptul de folosință asupra domeniilor, prin concordatul cu România, Vaticanul devine proprietar peste mii de hectare de păduri, pășuni, clădiri, case parohiale, biserici, etc. în Ardeal, pe care astăzi le revendică. În plus, școlile catolice sunt finanțate de Statul Român, majoritar ortodox. Aceste instituții de învățământ au fost un important factor de propagare a catolicismului în România. Asupra lor, Statul Român nu mai avea nici un drept.

Prin semnarea Concordatului cu Vaticanul, „Biserica Catolică de orice rit din România” devine proprietară a unor teritorii și imobile din Transilvania și Bucovina, fără ca Statul Român să aibă dreptul de a controla sau verifica acțiunile și activitățile membrilor ei. Astfel, în perioada ce a urmat mulți preoți, călugări și călugărițe din ordinele religioase catolice au desfășurat o intensă activitate de spionaj în defavoarea Statului Român (vezi Onisifor Ghibu,

Acțiunea

catolicismului unghuresc și a

Sf. Scaun în România întregită, Cluj 1934)¹. Șantajul și falsul sunt instrumente des folosite de diplomații Vaticanului atunci când lucrurile nu merg conform planurilor lor. Așa a fost și în cazul concordatului cu România.

Nichifor Crainic, care realizase translația din română în franceză între reprezentanții celor două părți semnatare, Regele Ferdinand al României (reprezentat de Vasile Goldiș, în calitate de ministru de externe) și Vaticanul reprezentat de monseniorul Angelo M. Dolci, relatează momente care au avut loc tocmai în cabinetul ministrului: „*Tratatивele pentru încheierea concordatului durau de șapte ani. Guvernele noastre nu aveau curajul să pună piciorul în prag față de pretențiile exorbitante ale Vaticanului.*

Proiectul de Concordat asigură papei în România o autoritate suprastatală și, în anumite cazuri, dreptul de proprietate în țară în mod absurd. Din această pricină, guvernele noastre, cu o lașitate rău mascată, amânau încheierea din an în an. Vasile Goldiș declarase public că mai bine își taie mâna decât să semneze asemenea Concordat.

La ultima audiență imperioasă a monseniorului Dolci, nunțiul papal, eu am servit ca interpret. Goldiș nu știa franțuzește. Monseniorul Dolci avea un defect caraghios: o incontinență nazală. Cu cât se înfuria, cu atât nasul îi curgea mai abundent. Câteodată, în focul gesticulației, uită să mai folosească batista și lacrimile nazale șiroiau pe sutana diplomatică o elegie ciudată că papa nu intră mai repede în posesiunile românești.

Goldiș era intimidat. Monseniorul cerea dictatorial să îi fixeze data semnării. Ministrul, care nu voia, îngăima echivocuri. Atunci, printre șiroaie, au izbucnit, grotești, invectivele milenare împotriva Ortodoxiei: «Ipocriților, perversilor, bizantinilor, ereticilor, în curând veți semna, în curând!». Eram în România, într-un cabinet ministerial!

Când nunțul papal s-a ridicat în furii și a luat-o spre ieșire, s-a produs un tablou fantastic al demnității de stat: ministrul alergând după monsenior, trăgându-l de pulpană să nu plece: «Monsenior, monsenior!», iar eu alergând după ministru să îl sustrag din situația ridiculă. Nu l-a putut opri. Dus a fost! «Veți semna curând!»... Monseniorul Dolci știa ce spune.

Regele Ferdinand nu era încă în agonie, dar greu bolnav. Era catolic și, botezându-și copiii în legea țării², papa îl oprise de la împărtașanie. Catolicii cu acces în palat i-au terorizat suferința cu bestialitate sacră, amenințându-l cu focul iadului, dacă nu obține grația potirului. Iar grația nu se poate căpăta decât printr-un târg: să încheie Concordatul!

Într-o zi, Vasile Goldiș era profund deprimat. Venea de la rege. Regele i-a mărturisit cum era terorizat de catolici. Era credincios și îngrozit de moarte. Luându-i mâinile, l-a implorat plângând să meargă la Roma să semneze Concordatul, ca regele să poată primi împărtașania și să moară în pace. Toată luna mai 1927, Goldiș a stăruit la Vatican, neizbutind să schimbe o iotă în plus din textul impus” (Fragment din memoriile lui Nichifor Crainic apărut în „Tribuna”, Cluj, 19 iulie 1990, pg.6, preluat din Zile albe, Zile negre, vol 2).

Este clar, și limpede, dar și dureros în același timp. Concordatul cu România s-a semnat printr-un șantaj mizerabil, un șantaj care a afectat pe vecie viitorul cultelor în România, care a creat și creează încă multe probleme legate de patrimoniu.

Astăzi, concordatul este denunțat și, teoretic, nu este pus în practică, dar multe dintre punctele urmărite sunt reactualizate prin legi și ordonanțe date de guvernele de după 1989. Principalii susținători ai acestor interese au fost aceleași partide care au susținut și ratificarea concordatului în perioada interbelică.

În mod special, legile cu referire la proprietăți și alte favoruri pe care Biserica Romei le-a obținut în perioada interbelică,

folosindu-se de concordat și Statusul Romano-Catolic din Ardeal, au fost date de guvernele conduse de PNT și PNL.

Partidele sus menționate fac parte din ICD (Internaționala Creștin-Democrată) condusă de oameni influenți din jurul papei. De aici apare și extensia CD, „Creștin–Democrat” avută de PNT-CD și PNL-CD în primii ani după căderea comunismului în România, dar, pentru că tot mai mulți au sesizat acest lucru, de la denumirea celor două partide s-a eliminat extensia CD, rămânând în forma simplă în care este și astăzi.

Un alt partid sub influența Vaticanului este PD (Partidul Democrat), care face parte din PPE (Partidul Popular European). Atât ICD cât și PPE, au susținut din umbră, și uneori fățiș, propaganda catolică în România de după 1989, prin partidele aflate la guvernare. Tot datorate influenței ICD și PPE în țara noastră sunt și vizitele papilor Ioan Paul al II-lea și Benedict al XVI-lea în România.

Nu întâmplător, alături de ICD și PPE au fost și sunt de asemenea partidele minorității maghiare din România, -ex: UDMR- care susțineau neconținut argumente juridice și neglijau contextul istoric prin care, în perioada ocupației Imperiului Habsburgic, Biserica Romei a pus stăpânire în Ardeal pe multe dintre proprietățile pe care astăzi le revendică. Iată, deci, de ce Biserica Greco-Catolică și unii „domni” politicieni catolici și „necatolici” susțin varianta în care să se țină seama doar de CF-uri. Astfel, senatorul UDMR, Eckstein Kovacs Peter, unul dintre „necatolici”, în ședința din 27 septembrie 2004, spunea: *„Există și a existat regim de carte funciară în Transilvania și Bucovina, dar acest regim de carte funciară a funcționat atât pentru ortodocși, cât și pentru greco-catolici. Eu nu fac parte din nici una dintre aceste confesiuni, din cauza aceasta nu-mi permit să spun că acest normativ nu face altceva decât să reitereze practic un principiu constituțional care este supremația legii, pe de altă parte, să pună în concordanță un act normativ din 1990 înainte ca noi să ratificăm Convenția europeană, cu situația actuală.* (rev. „Flacăra”, nr. 40, 1 oct 2004, pg. 3).

Dar, în perioada ocupației austro-ungare, foarte rare erau cazurile în care ortodocșii puteau să se înscrie ca proprietari în Cartea Funciară. În legea proprietății, cea care avantajează cultul catolic și minoritatea maghiară din Ardeal, se specifică doar imobilele pe care cultul respectiv le-a pierdut în 1948, dar care au fost luate, în marea lor parte, prin abuz, șantaj și impunere silită, când Ardealul era sub ocupație străină. Cu toate acestea, imobilele donate de boierii și domnitorii români din Moldova și Bucovina mănăstirilor și bisericilor ortodoxe încă nu au fost retrocedate.

De acest concordat, astăzi, alături de evrei și romei la parlamentele lumii se plâng și catolicii și maghiarii, victimizându-se și strigând în gura mare că nu au drepturi și că în România se simt discriminați. Concordatul le-a dat drepturi pe care azi le revendică atât în plan economic, cât și în plan social, religios, cultural, etc. Dacă cererile lor sunt întemeiate sau nu, rămâne ca fiecare să tragă singur concluzia...

Bibliografie consultată:

- Dr. Iacob Lazăr, *Cultul Catolic în România – Concordatul cu Vaticanul*, Oradea, Tipografia Diecezană, 1933;
- IPS Bartolomeu Valeriu Anania, *Pro memoria – Acțiunea catolicismului în România interbelică*, București, Ed. IBMBOR, 1993;
- Silviu Dragomir, *Nedreptățirea elementului ortodox în Ardeal*, București, 1930;
- Av. Tudor Popescu, *Concordatul cu papa*, București, 1927;
- IPS Nicolae Bălan, *Biserica împotriva concordatului*, Sibiu, Tipografia Arhidiecezană, 1929.

NOTE:

¹ Amănunte despre spionajul fețelor bisericești catolice, vezi și la O. Ghibu, *Politica religioasă și minoritară a României*, Cluj, 1940, și *Ordinul franciscanilor conventuriali „minorității” din Transilvania*, vol. I-II, București 1937.

² Conform Constituției României regele trebuia să își boteze copiii în Biserica Ortodoxă.

Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, noul Mitropolit al Clujului

În ziua în care Înaltpreasfințitul Bartolomeu Anania ar fi împlinit vârsta de 90 ani, vineri 18 martie 2011, Sfântul Sinod a ales pe Înaltpreasfințitul Andrei ca Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Conform prevederilor statutare în vigoare din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, mitropolitul a fost ales prin vot secret de către Sfântul Sinod. Astfel, IPS Andrei Andreicuț a obținut 29 din cele 46 de voturi exprimate, în timp ce pentru Preasfințitul Irineu Bistrițeanul, episcopul vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, au fost exprimate 17 voturi.

25 Martie, o zi istorică pentru Mitropolia Clujului

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a subliniat faptul că Biserica Ortodoxă Română este singura Biserică Ortodoxă din lume care, înaintea alegerilor pentru un membru al Sfântului Sinod, cum este și Mitropolitul Clujului, mai consultă clerul și credincioșii laici.

Ceremonia de întronizare a noului mitropolit a avut loc la Cluj-Napoca, în 25 martie, de sărbătoarea Bunei Vestiri, când s-au împlinit cinci ani de când Înaltpreasfințitul Bartolomeu a fost instalat în scaunul mitropolitan al Clujului. La Sfânta Liturghie, oficiată de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în fruntea unui sobor din care au făcut parte 27 de ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, au fost prezenți numeroși preoți, membrii Permanenței Consiliului Eparhial, monahi de pe întreg cuprinsul Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, părinți profesori de la instituțiile de învățământ teologic, precum și numeroși reprezentanți ai autorităților de Stat, locale și județene și ai unor importante instituții din Transilvania. Între aceștia amintim pe prim-ministrul României, Emil Boc, consilierul prezidențial pentru culte, Cătălin Buciumeanu, secretarul de stat în Ministerul Culturii, Vasile Timiș, prefectul de Cluj, Florin Stamatian, vicepreședintele Consiliului Județean Cluj, Radu Bica, primarul municipiului Cluj-Napoca, Sorin Apostu, rectorul Universității Babeș-Bolyai, prof. univ. dr. Andrei Marga.

Aproximativ 5000 de credincioși au participat la ceremonia întronizării noului Mitropolit al Clujului, clujenii primindu-și cu bucurie noul chiriarh, iar cei din Alba-Iulia fiind alături de ierarhul lor pe acest drum, convinși, în același timp, că nu vor fi nici ei uitați de Înaltpreasfințitul Andrei, de care îi leagă o bogată activitate pastorală. Oamenii au venit de pe cuprinsul întregii mitropolii, fiind organizate adevărate pelerinaje, mai ales din zonele unde tradițiile românești se mai păstrează cu sfințenie,

precum Maramureșul, județ cuprins în Mitropolia Clujului. Maramureșenii au venit organizați în grupuri, îmbrăcați în straie populare și conduși de preoții parohi, așa cum o fac de fiecare dată la marile evenimente din viața Bisericii noastre.

„Împreună să facem calea către cer”

După Sfânta Liturghie arhierescă și ceremonia întronizării Înaltpreasfințitului Părinte Andrei ca Mitropolit, soborul de ierarhi, în frunte cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, a ieșit pe scările catedralei, în fața poporului, prezentându-l pe noul Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Înaltpreasfințitul Andrei le-a adresat câteva cuvinte, după care i-a binecuvântat: „Maica Domnului, după ce Dumnezeu a făcut lucrarea minunată pentru mântuirea neamului omenesc, întrupându-Se în sânul ei, a exclamat cu smerenie, cu bucurie și cu mulțumire, spunând cuvintele acestea: Mărește suflete al meu pe Domnul și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu, pentru că a căutat spre smerenia roabei Sale, pentru că iată, de acum mă vor ferici toate neamurile, că mi-a făcut mie mărire Cel puternic și Sfânt este numele Lui! Rugăciunile Maicii Domnului, nădăjduim că ne vor ocroti pe noi, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Cu darul lui Dumnezeu, eu va încredințez de toată prețuirea, dragostea și iubirea mea. Să ne ajute Dumnezeu ca împreună să facem calea către cer și cu toții să ne mântuim!”.

Preot, episcop și arhiepiscop

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei Andreicut s-a născut la 24 ianuarie 1949, în satul Oarța de Sus, județul Maramureș, din părinții Andrei și Elena. A urmat liceul în Cehul Silvaniei și cursurile Facultății de Construcții Căi Ferate din București, între anii 1967-1972. După terminarea facultății a fost repartizat inginer

la Întreprinderea de Construcții Căi Ferate din Cluj-Napoca. Începând cu anul 1976 a urmat Institutul Teologic de Grad Universitar din Sibiu, licențiindu-se în vara anului 1978. În august 1978 a fost hirotonit preot de către Înaltpreasfințitul Teofil Herineanu, Arhiepiscopul Clujului, activând apoi ca preot paroh timp de șapte ani în orașul Turda, județul Cluj.

Din toamna anului 1985 a fost transferat, la cererea Preasfințitului Episcop Emilian Birdaș, la Parohia Ortodoxă Romană Maieri I din Alba-Iulia și ulterior numit vicar administrativ. A urmat cursurile de doctorat ale Institutului Teologic de Grad Universitar din București, începând cu anul 1985, obținând titlul de „Doctor în Teologie” în anul 1998. În 25 februarie 1990 a fost ales și hirotonit arhieru-vicar pentru Episcopia de Alba Iulia, în 4 martie 1990 a fost numit episcop locotenent al Episcopiei Alba Iulia, iar din luna iunie a aceluiași an a devenit episcop titular. În 16 iulie 1998 Episcopia Alba Iuliei a fost ridicată la rangul de Arhiepiscopie, iar titularul ei la rangul de arhiepiscop.

Activități administrativ-bisericești și culturale

Înaltpreasfințitul Andrei este recunoscut și pentru activitatea derulată în plan administrativ-bisericesc, dar și în domeniul didactic, fiind cel care a întemeiat Seminarul Teologic Ortodox Liceal „Mitropolit Simion Ștefan” din Alba Iulia și a fost printre fondatorii Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.

Ulterior, în calitate de arhiepiscop de Alba Iulia, a făcut demersurile necesare înființării Facultății de Teologie din Alba Iulia, primele cursuri fiind începute în 1991. Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuș predă în prezent, în cadrul facultății, disciplina „Morală și Spiritualitate Ortodoxă”, iar în perioada 2000-2008 a fost și decan al facultății, din 2008 deținând funcția de decan onorific.

În 1 decembrie 2002, Președinția României i-a conferit Ordinul Național Pentru Merit în gradul de Mare Ofițer,

pentru activitatea depusă în slujba Bisericii și a țării, iar din februarie 2007 a fost ales membru al Academiei de Științe și Arte din Salzburg, Austria.

În plan cultural, Înaltpreasfințitul Andrei a înființat tipografia Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Alba Iuliei și Editura „Reîntregirea”, a pus bazele revistei „Credința Străbună” (organul cultural și de presă al Arhiepiscopiei de Alba Iulia) și ale revistei Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, „Credința Ortodoxă”.

La inițiativa și sub coordonarea sa a fost reeditată „Psaltirea de la Alba Iulia din 1652”, la 350 de ani de la prima apariție, în ediție critică, și a fost retipărit „Noul Testament de la Bălgrad din 1648”, tot în ediție critică.

În 25 decembrie 2001, arhiepiscopul de Alba Iulia a înființat Radio Reîntregirea, un post de radio creștin care acoperă, ca emisie, județele Alba și Mureș din subordinea Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba Iulia.

Înaltpreasfinția sa are numeroase cursuri, lucrări de specialitate și cărți publicate, dar este și inițiatorul a numeroase conferințe sau simpozioane naționale și internaționale.

În cei 20 de ani de la întronizarea arhiepiscopului Andrei Andreicuț, în Arhiepiscopia de Alba Iulia au fost construite aproximativ 200 de biserici, zeci de case parohiale, dar a fost dezvoltată și una dintre cele mai mari rețele sociale din țară, cu numeroase centre sociale, case de tip familial, cantine și cămine pentru bătrâni.

De asemenea, în această perioadă a fost restaurată Catedrala Reîntregirii și complexul arhiepiscopal, a fost construit noul sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă și în urmă cu doi ani s-a început construcția noului sediu al Seminarului Teologic din Alba Iulia. Au fost înființate peste 40 de noi mănăstiri și schituri în cele două județe (Alba și Mureș) din cuprinsul Arhiepiscopiei Alba Iuliei.

A consemnat Pr. Ion Tărcuță

Știri din țară și din lume - Cărți noi - Posta redacției

Actualitatea social-religioasă

“Iată, Eu vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor;
 fiți dar înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbeii” (Mt. 10, 16)

Știri din țară

Parteneriatul dintre stat și culte în domeniul serviciilor sociale

La 8 martie 2011, *Camera Deputaților a adoptat Legea privind parteneriatul dintre stat și culte în domeniul serviciilor sociale* (acum se află în stadiul de promulgare la Președinte), în virtutea căreia unitățile de cult pot îngriji **persoane vârstnice fără adăpost și copii orfani**. Proiectul de lege a fost inițiat de deputata PDL Raluca Turcan și susținut de parlamentarii PDL. El a fost adoptat de Camera Deputaților (camera decizională) cu 254 de voturi “pentru” și 7 “împotrivă”. După promulgarea legii de către șeful statului, unitățile de cult vor putea înființa *aziluri* pentru persoanele vârstnice care nu dispun de venituri și să ofere asistență copiilor din familii monoparentale sau ai căror părinți sunt violenți sau alcoolici, copiilor orfani, celor abandonați, precum și copiilor seropozitivi. Aceste tipuri de asistență vor fi incluse într-un program a cărui finanțare va fi asigurată în proporție de 80% de bugetul public (prin Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale), restul de 20% din cheltuieli urmând a fi suportate de Culte, sau prin donații sau sponsorizări. Oricine, indiferent de confesiunea sau religia căreia îi aparține, dacă sunt recunoscute de statul român, va putea aplica pentru finanțări. Tot astfel, ONG-urile non-confesionale vor avea prilejul să-și îmbunătățească activitatea.

Istoria Bisericii de dinainte de schismă, dar și istoria BOR arată că Orientul creștin a fost totdeauna aplecat inclusiv către acțiunile de binefacere socială. Organizațiile, care au profitat până acum de banii de

la stat, nu vor însă un concurent așa puternic (B.O.R. în special) și de aceea se opun legii, poziționându-se preponderent anticlerical, chiar antieclezial. Există și critici ale radicalilor ortodocși, care uită că ortodoxia are nevoie (mai ales astăzi) și de o fațetă socială, misionară (ajutorarea aproapelui, fapta bună), nu numai una catehetică, liturgică și duhovnicească.

Dacă există vreun risc pentru viitorul Bisericii, acesta nu vine din activitățile misionare ale ei, ci din activitățile de formare din cadrul instituțiilor de învățământ (seminarii, facultăți), unde viitorii misionari sau duhovnici sunt primiți fără o selecție riguroasă și responsabilă (din punct de vedere moral și al predispoziției spre evlavie), iar, în formarea lor, disciplinele de cultură generală covârșesc uneori pe cele de formare religioasă. În consecință, avem și clerici care fac evaziune fiscală. Dar, avem și clerici (ex. Pr. Nicolae Tănase) care adună copiii din canale, pentru ca mai apoi inspectorii statului (ai unui stat ce nu finanțează Biserica pentru asistență socială) să-i ceară camere faianțate, altfel îi trimite înapoi în canale, care – ați ghicit! – sunt complet faianțate.

Legea prevede și înființarea de *Comisii mixte* în teritoriu compuse din reprezentanți ai autorităților administrației publice locale și ai cultelor reprezentative în zona respectivă, care să selecteze programele de asistență socială propuse de culte. Alegerea proiectelor pentru finanțare de la buget va fi făcută de un *Consiliu consultativ* pentru Parteneriatul Social din care vor face parte câte un reprezentat al fiecărui cult, reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale în domeniul asistenței sociale, reprezentanți a trei Ministere (Muncii, Sănătății și Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național) și membrii independenți propuși de Parlament.

BOR are în prezent 450 de instituții social-filantropice (fundații, cantine sociale, așezăminte pentru copii și vârstnici, centre medico-sociale, centre pentru victimele violenței familiale și ale traficului de persoane), de serviciile cărora în 2010 au beneficiat peste un milion de persoane și familii, conform raportului prezentat de Patriarhia Română la 15 februarie 2011 în cadrul Adunării Naționale Bisericești. Aceste instituții sunt organizate în Federația Filantropia. În același raport, se menționează că, pentru susținerea activităților social-filantropice și pentru sprijinirea sinistraților, în anul 2010, la nivelul Patriarhiei Române, s-au cheltuit aproximativ 50.000.000 lei. În prezent, Sectorul Social-

Filantropic al Administrației Patriarhale și Federația Filantropia sunt parteneri în 6 proiecte finanțate din fondurile europene.

Biserica Catolică își desfășoară activitatea filantropică prin intermediul Confederației Caritas, care are filiale în mai multe orașe din țară. Confederația desfășoară programe de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice, de asistență a persoanelor cu sindrom down, de prevenire a consumului de droguri și de intervenție în situații de urgență.

Institutul pentru Politici Publice (IPP), împreună cu Fundația Alpha Transilvană, Fundația „Estuar”, Rețeaua Romanian Harm Reduction Network (RHRH), Asociația „Alături de Voi”, Federația Organizația Națională a Persoanelor cu Handicap din România și Asociația Secular Umanistă din România consideră că legea este în contradicție flagrantă cu principiul competiției libere în furnizarea de servicii sociale. Atunci însă când au apărut legi care permiteau ONG-urilor, dar nu și cultelor, sa acceseze bani de la stat, nu au vorbit de „încălcarea principiului competiției libere”. Apoi, se încearcă inocularea ideii că a fi separat de stat înseamnă și că nu trebuie să aibă nici o legătură cu statul. Or Biserica face parte din societatea civilă, adică din spațiul public și are aceleași drepturi ca orice organizație nepolitică.

În plus, Biserica aduce un suflu nou într-o societate ce a devenit dependentă de logica pieței și a capitalului. Ca și firmele, asociațiile au început să ofere ceea ce se cere, nu ceea ce este nevoie cu adevărat. Partidele politice și guvernele satisfac mai mult nevoile personale și ale multinaționalelor, decât cele ale alegătorilor, ale neamului din care fac parte. Doar Biserica și asociațiile religioase pot reînnoi cultura noncomercială a lui „dăruid, vei dobândi”. (I.C.)

Protest față de introducerea acordului prezumat la donarea de organe

*Un grup de peste 20 de ONG-uri solicită comisiilor de specialitate ale Camerei Deputaților să respingă introducerea “**acordului prezumat**” la transplantul de organe, pe motiv că acesta încalcă libertățile civile și religioase și poate duce la grave abuzuri, inclusiv la crimă. În caz că acordul prezumat va fi legiferat, semnatarii anunță că vor contesta constituționalitatea legii.*

Douăzeci și două de organizații non-guvernamentale, printre care Federația Organizațiilor Ortodoxe Provita din România, Alianța Familiilor din România, Asociația Provita Media și altele, au remis Comisiilor Juridică și de Sănătate ale Camerei Deputaților scrisori deschise prin care își manifestă opoziția față de un proiect de modificare a Legii nr. 95/2006 privind reforma în sănătate. Modificarea ar urma să introducă noțiunea de “acord prezumat” la donarea organelor.

”Acordul prezumat” presupune că persoana care nu și-a exprimat în timpul vieții refuzul de a-și dona organele, este de acord, în mod implicit, cu donarea.

Semnatarii, în calitate de promotori ai valorilor vieții și ale familiei, consideră că, prin legiferarea acestui “acord”, departe de a se rezolva criza legată de cererea tot mai mare de organe pentru transplant, s-ar încălca grav convingerile religioase și etico-morale ale persoanei și s-ar favoriza abuzurile, mergând până la asasinarea unor persoane cu deficiente în scopul recoltării de organe.

Astfel,

- Juridic, acordul prezumat contravine spiritului și literei Constituției României, conform căreia persoana are dreptul să dispună de ea însăși, iar dreptul la integritate fizică și la libertatea credințelor religioase și a conștiinței este garantat. De asemenea, acordul prezumat vine în contradicție cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Prima Declarație de la Helsinki și Codul de la Nurenberg. Este total împotriva demnității umane să consideri organele unei ființe umane ca proprietate a statului, fără consimțământul persoanei decedate. Nevoia pentru organe este irelevantă în fața acestui principiu moral.

- Este complet greșit să presupui că tăcerea este echivalentă cu acceptarea. Pot exista situații în care, fără voia sa, persoana să nu reușească să își exprime obiecția de a nu dona (cazul minorilor sau adulților lipsiți de capacitatea de exercițiu). Prin urmare, neexprimarea obiecției nu echivalează în general cu consimțământul, iar acordul prezumat constituie o violare a voinței persoanei.

- Acordul prezumat face ca o omucidere în scopul prelevării de organe să fie imposibil de dovedit de către medicul legist, deoarece un corp fără organe nu mai poate fi în atenția poliției.

- Acordul prezumat este o poartă deschisă utilitarismului, teorie deosebit de periculoasă care clasifică persoanele în funcție de utilitatea socială. Legiferarea sa ar duce efectiv la legalizarea eutanasierii oamenilor în incapacitate mintală. Acest tip de legislație utilitaristă deschide calea altor intervenții non-terapeutice pe cei care nu și-au dat consimțământul (ca îndepărtarea de țesuturi și organe, avort și sterilizare), practici cu nimic mai prejos decât abuzurile eugeniste naziste.

Semnatarii atrag atenția în scrisorile adresate Camerei Deputaților și că noțiunea de “moarte cerebrală” este un subiect controversat și cer modificarea Legii nr. 95/2006 în privința definirii “morții”. Așa cum este formulat amendamentul la lege, organele pot fi prelevate de la o persoană care nu a murit încă.

În încheierea scrisorii se mai precizează că, în cazul legiferării acordului prezumat, va fi contestată constituționalitatea legii.

Cele 22 de organizații ale societății civice reamintesc și faptul ca România este singura țară din UE care nu are o comisie națională de bioetică.

Pentru detalii suplimentare, vă rugăm contactați: Prof. dr. Sebastian Moldovan (Federația Organizațiilor Ortodoxe Provita din România), 0720 053 195

Larisa Iftime (Asociația Provita Media), 0726 679 46

Emil Ember (Alianța Familiilor din România), 0744 881 805

(N.red.: primirea cardului de sănătate, a cărui lansare s-a amânat pe 1 ianuarie 2012, va însemna, conform legii, și acceptarea acordului prezumat al donării de organe; cardul va fi primit prin poștă)

Știri din lume

Trezirea statelor arabe

Islamul este atât o religie, cât și un mod de viață. Spațiul Islamic reprezintă statele sau regiunile în care majoritatea populației este formată din musulmani. Islamul este a doua religie ca număr de credincioși după religia creștină. Potrivit ultimului studiu demografic realizat de Pew Research Center în octombrie 2009, Islamul are **1,57 miliarde** de aderenți, respectiv **23%** din populația lumii.

Lumea islamică

Islamul reprezintă religia dominantă în Orientul Mijlociu, Nordul Africii și anumite părți din Asia. Mari comunități musulmane se află în China, Balcani și Rusia. În alte părți al lumii se află mari comunități de imigranți – în Europa Occidentală religia islamică este a doua religie prin numărul de credincioși, reprezentând 5% din totalul populației.

Populația musulmană are o rată medie de creștere anuală de 2,9% , iar restul populației lumii crește în medie cu 2,3% pe an. Prin urmare, Islamul va reprezenta un procent tot mai mare din populația planetei. Din acest studiu demografic rezultă că una din patru persoane este musulman, că în Germania trăiesc mai mulți musulmani decât în Liban și mai mulți musulmani în China decât în Siria.

47 de țări sunt majoritar musulmane

În jur de 62% din musulmani trăiesc în Asia, respectiv 683 milioane de aderenți; în Indonezia (țara cu cel mai mare număr de musulmani, 15,6 % din totalul populației musulmane, Pakistan, India, și Bangladesh;

În jur de 23% trăiesc în țările arabe din Orientul Mijlociu și în state non-arabe ca Turcia și Iran unde populația musulmană este majoritară;

În Africa, Egiptul și Nigeria au cea mai mare populație musulmană;

15% în Africa Sub-Sahariană;

2% în Europa și cele două Americi.

Deși Islamul pune accent pe unitatea musulmanilor, în realitate este divizat în două mari ramuri, **sunnită** și **șiită**, apărute după moartea Profetului Mahomed în 623, care la rândul lor au generat aproximativ **45 de secte**.

Împărțirea demografică pe cele două mari ramuri religioase, sunniți și šiiti, este dificilă și diferă în funcție de surse, dar se estimează că aproximativ **85% sunt sunniți și 15% sunt šiiti**.

Sunniții sunt majoritari în statele arabe, în Asia de Sud-Est, China, Asia de Sud, Africa. Șiiții reprezintă majoritatea populației în Iran (aproximativ 95 % din toți musulmanii), Azerbaidjan (aproximativ 85 %), Irak (60 – 70 %) și Bahrein (aproximativ 70 %). Aproape 46-48 % dintre musulmanii yemeniți sunt șiiți. În jur de 30-40 % din musulmanii kuweitieni sunt șiiți, și 20-30 % din musulmanii turci sunt șiiți aleviți. Șiiții reprezintă aproximativ 21-28 % din populația Libanului, aproximativ 15-20% din musulmanii saudiți, aproximativ 10-20% din musulmanii pakistanezi, 10-19% din cei afgani, aproximativ 13% din sirieni, aproximativ 7% din senegalezi, aproximativ 5% din cei uzbeki, aproximativ 5% din cei nigerieni, aproximativ 3% din tadjici.

Nu există statistici exacte deoarece acest lucru nu este dorit în cea mai mare parte din Orientul Mijlociu, mai ales pentru regimurile aflate la putere. Dar estimările arată că sunt 165-190 milioane de șiiți. Cea mai mare parte a lor trăiesc în Pakistan și Liban. Iranul a fost întotdeauna cea mai mare țară șiită, cu o populație de aproximativ 76 milioane, și se poate ca un număr egal de șiiți să existe în India și Irak.

Religia și statul

În multe state din Spațiul Islamic **constituția și legislația sunt izvorâte din religie islamică**. Statul islamic utilizează legea Sharia și Coranul în elaborarea legislației: Iran, Pakistan, Arabia Saudită, Afganistan, Yemen, Somalia, Mauritania. Statul religios – Islamul este religia oficială a statului unde Sharia poate sta la baza elaborării legislației: Egipt, Maroc, Malaysia, Tunisia, Libia, Iordania, Emiratele Arabe Unite, Oman, Kuweit, Tadjikistan, Brunei, Maldive, Bahrein. Statul secular – separă instituțiilor guvernamentale de religie: Turcia, Algeria, Irak, Nigeria, Kazahstan, Azerbaidjan, Kârgâzstan, Turkmenistan, Ciad, Gambia, Senegal, Guinea, Bangladesh, Djibouti. State care nu sunt nici religioase, nici seculare: Albania, Liban, Indonezia, Nigeria, Sudan, Sierra Leone.

Islamul și dezvoltarea economică

Numeroase voci din lumea musulmană consideră propria dezvoltare economică drept întârziată față de cea din Occident. Pentru această întârziere economică cel mai adesea musulmanii dădeau vina pe Statele Unite, pe Occident în general și, într-o mai mică măsură, pe incompetența sau corupția propriilor guverne. Succesul multor țări est-asiatice, îndeosebi China, cu creșteri economice rapide, le-a demonstrat că este posibilă micșorarea diferențelor de standard de viață față de țările occidentale.

Economiștii au identificat o serie de factori sociali care contribuie la dezvoltare. Aceștia includ statul de drept, educația, sănătatea și o rată redusă a fertilității.

Constrângeri impuse de Islam asupra dezvoltării

Există multe alte practici și învățături islamice care împiedică dezvoltarea economică:

Natura educației islamice nu contribuie la dezvoltarea unor cetățeni cu gândire liberă, înzestrați cu calitățile care să le permită să își atingă potențialul și ambițiile.

În Islam, **femeile sunt inferioare bărbaților**, potrivit Coranului (4:34). Nicio scuză sau vreun alt citat nu poate demonstra opusul. Cifre recente de la Organizația Internațională a Muncii, publicate de Banca Mondială, arată că în Orientul Mijlociu și Nordul Africii femeile reprezintă 28% din forța de muncă totală, în timp ce la nivel mondial media este de 40%.

Timpul dedicat respectării obligațiilor religioase zilnice și sărbătorilor anuale, ca Ramadanul, reduce timpul disponibil pentru activități productive din punct de vedere economic, într-o măsură mai mare decât în alte religii.

Religia contribuie la o atitudine de fatalism și resemnare. Chiar în țările cu resurse de petrol, este evident eșecul de a folosi eficient resursele în scopul dezvoltării industriale.

Constrângerile și costurile impuse asupra instituțiilor financiare prin **interzicerea expresă a perceperii de dobânzi** pot împiedica dezvoltarea unei piețe financiare libere, conducând la ineficiență, riscuri morale în domeniul bancar și limitând fondurile disponibile pentru investiții. Interzicerea dobânzilor nu servește niciunui scop benefic. În afară de interzicerea sa de către Coran, nu există niciun motiv, în epoca modernă, pentru care perceperea de dobânzi să fie considerată imorală.

Conflictul dintre legile laice și Sharia pot contribui la subminarea statului de drept, limitarea drepturilor de proprietate și a dreptului contractual, toate cu consecințe economice negative.

În Islam, pregătirea pentru viața de apoi, prin conformarea la moralitatea islamică, este considerată mai importantă decât interesul pentru câștiguri materiale în viața actuală. Aceasta conduce practic la subminarea imorală a prosperității și a bunăstării comunității. Și totul provine din credința nezdruncinată în Coran ca adevăr absolut.

Statele arabe deschid o nouă pagină de istorie

Protestele care au avut loc ori sunt în desfășurare în statele arabe urmăresc înlăturarea de la putere a regimurilor politice autoritariste și corupte. Cauzele acestora sunt: sărăcia – subțierea pături sociale a clasei de mijloc, salariile mici, șomajul foarte mare, 12-18%, abuzurile autorităților, lipsa perspectivei – tinerii cu vârsta sub 25 de ani reprezintă aproape 50% din populație.

Cererile protestatarilor sunt: **alegeri libere, reforme politice și economice** care să genereze prosperitate socială, mai multe libertăți.

Tunisia, considerată cel mai competitiv stat african în Raportul din 2009 al Forumului Economic Mondial – datorită reformelor, liberalizării și privatizării economiei, unei creșteri anuale de 5% a PIB-ului începând din 1990, a fost prima „piesă de domino”.

Protestelor tinerilor începute în decembrie 2010, cărora li s-au alăturat după 28 de zile sindicatele, împotriva cărora armata a refuzat să acționeze, au determinat ca președintele Ben Ali aflat la conducerea țării timp de 23 de ani să demisioneze pe 14 ianuarie și să fugă în Arabia Saudită.

Premierul Mohamed Ghannouchi a rămas în fruntea unui guvern de tranziție, în care a cooptat figuri ale opoziției și a promis alegeri libere peste șase luni. Protestele au continuat în Tunisia, cerând interzicerea partidului de guvernământ și eliminarea tuturor membrilor săi din guvernul de tranziție format de Mohamed Ghannouchi. Un nou prim-ministru, Beji Caid-Essebsi, și un nou cabinet au intrat în funcție la 3 martie a.c. Două din primele măsuri luate după numirea noului guvern au fost decizia ca fostul partid de guvernământ, RCD, să fie interzis și toate activele sale să fie confiscate, și un decret al ministrului de interne prin care se interzice „poliția politică”, inclusiv așa-numitele forțe speciale pentru securitatea statului, care au fost folosite pentru a intimida și persecuta activiștii politici. Pe 26 ianuarie 2011, INTERPOL a confirmat că Biroul său Național Central (NCB) din Tunis a emis un mandat global prin rețeaua internațională a INTERPOL pentru căutarea și arestarea fostului președinte tunisian Zine al-Abidine Ben Ali și a șase dintre rudele sale.

Egipt, a doua „piesă de domino”

La câteva zile după demisia președintelui tunisian, au început protestele în Egipt. După 18 zile de demonstrații, marșuri a sute de mii de oameni, ocuparea Pieței Tahrir, nesupunere civică și grevă generală, președintele Mubarak a părăsit puterea pe 11 februarie. Dorința opoziției s-a împlinit după ce 368 de oameni au murit în urma acțiunilor de reprimare ale poliției lui Mubarak.

Referendumul pentru modificarea Constituției din 20 martie aprobat cu 77% din voturi aduce schimbări importante mandatului prezidențial. Acesta este redus la patru ani (de la șase ani cât era până acum), impune noi criterii pentru candidatul la președinție – să aibă vârsta peste 40 de ani și să nu fie căsătorit cu o non-musulmană.

Iordania

Mii de oameni cer reforme politice. Circa 30 de protestatari au fost răniți în Amman. Regele Abdullah II a promis reforme și a remaniat Cabinetul.

Bahrein

Mica insulă de la Golful Persic, Bahrain, are o populație majoritar șiiită, dar este condusă de familia sunnită Al Khalifa ca monarhie

constituțională – sunniții domină clasa conducătoare și armata, și controlează afacerile și majoritatea terenurilor. Regatul este partener strategic al SUA și găzduiește cartierul general al Flotei a V-a americane.

Bahreinul are o rată mare a șomajului în rândul tinerilor șiiți, numeroși dintre ei protestând împotriva eforturilor Șeicului Hamad ibn Isa Al Khalifa de a crea un parlament format exclusiv din „effendis,, și funcționând ca un sfat al bătrânilor și notabilităților. Alegerile din Bahrein din 2002 au permis pentru prima dată femeilor să voteze și să candideze. Deși nicio femeie nu a fost aleasă, șase candidate au fost numite în funcții importante de conducere, cea mai înaltă poziție fiind de ministru al sănătății. Alegerile au fost boicotate de șiiți. Mari demonstrații au fost organizate de șiiți în favoarea democrației în martie și iunie 2005.

Mișcările de stradă începute pe 13 februarie a.c. în capitala Manama s-au extins rapid în tot regatul. Bahrein este teatrul confruntărilor între forțele de ordine, care susțin puterea, și protestatarii al căror număr este în creștere. Pe 18 februarie cinci persoane au murit în urma confruntărilor cu poliția. Opozanții cer plecarea de la putere a regelui Hamad. În 14 martie trupe militare ale Arabiei Saudite și Emiratelor Arabe Unite au intrat în Bahrein pentru a proteja instalațiile petroliere și de gaz și instituțiile financiare ale regatului. Regele Hamad bin Isa al-Khalifa a eliberat peste 300 de opozanți.

Yemen

Singura republică din Peninsula Arabică, una din cele mai sărace state din lumea arabă, cu un șomaj de 35 % și o populație formată din 52% sunniți, 46% șiiți. Pe 3 februarie zeci de mii de oameni au ieșit pe străzile din Sanaa pentru a cere demisia președintelui Ali Abdullah Saleh aflat de 32 de ani la putere (din 1978 în Yemenul de Nord apoi din 1990 în Yemenul unit). Deși președintele a anunțat că nici el, nici fiul lui nu vor candida în următoarele alegeri prezidențiale care urmează să aibă loc în 2013, protestatarii regimului nu sunt dispuși să aștepte până atunci. Manifestațiile continuă, lunetiștii au tras asupra manifestanților în Sanaa, 53 de persoane murind. Președintele Saleh a anunțat că susține alegerile anticipate pentru anul acesta, dar i-a avertizat pe opozanți să nu riște un război civil.

Maroc

Țară majoritar sunnită, cu o elită foarte bogată și o populație foarte săracă și prost plătită – mână de lucru ieftină pentru multinaționalele europene. Regale Mohamed al VI-lea din dinastia dominantă Alaii deține puteri executive vaste, inclusiv dizolvarea parlamentului când dorește.

Din 3 februarie regimul (monarhie constituțională, de jure) a masat trupe în capitala Rabat și în marile orașe Casablanca, Marrakesh, Fes pentru a face

față protestanților, majoritatea tineri. Dinastia Alaii, după modelul Mubarak, a organizat contrademonstrații. Deși în luna februarie la Tanger sute de oameni au atacat o secție de poliție, nu au rezultat victime în urma confruntărilor.

Tinerii protestatari au organizat „Mișcarea 20 februarie pentru schimbare” și cer restrângerea drepturilor constituționale ale regelui, demiterea Guvernului, dizolvarea Parlamentului, reformarea Justiției. Mișcarea este susținută de opoziția islamistă și mișcarea de stânga.

Algeria

Din 1992 țara se află în „stare de urgență” din cauza luptelor Guvernului cu insurgenții islamiști.

Protestele algeriene nu au continuitatea celor din Tunisia Egipt și Libia, fiind mai curând răbufniri mai violente și în mai multe orașe decât în anii precedenți. Protestele au început în 28 decembrie 2010, când cel puțin 8 oameni au murit și peste 420 au fost răniți. Deși s-au mobilizat pe Facebook și Twitter, nicio formațiune a opoziției nu a reușit să capete recunoașterea ca „lider” al protestelor. Guvernul a evitat acțiunile represive și a promis „ridicarea stării de urgență”.

Siria

Are o populație majoritar sunnită și o minoritate šiită alevită, aproximativ 13%, din care face parte elita conducătoare. Președinte Basharr al-Assad se află la conducere din anul 2000 succedând tatălui său Hafes al-Assad care a fost președintele Siriei timp de 30 de ani. Regimul politic condus de Bashar are relații strânse cu grupările Hamas, Jihadul Islamic, Hezbollah.

Din 18 martie, mii de protestatari manifestă în orașele siriene pentru a cere reforme democratice și respectarea drepturilor omului, dar guvernul a răspuns cu arestări în masă. Opozanții spun că forțele de securitate au tras asupra mulțimii în noaptea de 24 martie a.c. ucigând cel puțin 80 de persoane. Sub presiunea protestatarilor, pe 29 martie, președintele Bashar a demis guvernul. (Virginia MIRCEA, în *Cadran politic – apr.2011*)

Musulmanii din Franța cer în folosință bisericile catolice fără enoriași

În ultima vreme, musulmanii din Franța au cerut să li se dea în folosință bisericile catolice goale, spunând că în felul acesta „se evită situația ca musulmanii să se roage în stradă”. Preotul iezuit Samir Khalil Samir, expert în religia Islamică, consideră că o astfel de propunere este inacceptabilă.

Bisericile creștine sunt sfințite: locașuri sacre, dedicate rugăciunii, spune Părintele Samir. Dacă ele sunt acum goale, nu asta le este destinația, ele vor fi pline cu membrii comunității creștine. Ca ele să devină proprii rugăciunii musulmane ar trebuie să fie scoase din ele elementele creștine și aduse în loc cele islamice. Fără îndoială că musulmanii ar obiecta dacă mai târziu bisericile ar redeveni locașuri de rugăciune creștină.

Părintele Samir adaugă: Să ne imaginăm situația inversă. Într-o țară musulmană (Egipt sau Algeria, de exemplu), creștinii indigeni (în Egipt) sau creștinii imigranți (în Algeria) le-ar cere musulmanilor să le dea lor o moschee, pentru că ei au multe, sau să le împrumute una pentru ziua de Duminică, sau numai pentru praznicele importante: Crăciun, Botezul Domnului, pentru începutul Postului, pentru Paști, Rusalii sau Adormirea Maicii Domnului, care ar fi reacția musulmanilor? Știrea provine de pe CWNews. (*Viața Cultelor nr. 883-884 din 31 Martie 2011*)

Franța este prima țară occidentală care interzice vălul islamic

Interzicerea purtării vălului în public a intrat în vigoare în Franța, iar persoanele care încalcă legea vor primi amenzi mari și pedepse cu închisoarea. Cele obligate să aleagă între lege și cultura lor și-au exprimat indignarea, precizând că femeile musulmane vor fi de acum obligate să se izoleze social.

Opozanții declară că multe femei sunt obligate să poarte astfel de veșminte, iar unii spun că legea vizează protejarea drepturilor femeilor.

CEDO a decis că prezența crucifixelor în școlile italiene nu înseamnă violarea convenției europene privind drepturile omului

Din decizia dată la 18 martie curent de Marea Cameră în cazul Lautsi și Alții v. Italia (plângerea nr. 30814/2006), care este finală, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a reținut în majoritate (cu 15 voturi contra 2) că nu a existat o violare a art. 2 din Protocolul nr. 1 (dreptul la educație) din Convenția Europeană privind Drepturile Omului.

Curtea a reținut în special că prezența simbolurilor religioase în clase este în principiu o problemă care se înscrie în competențele fiecărui stat european în parte – mai ales dacă nu există un consens european în această problemă – cu condiția ca deciziile în acest domeniu să nu ducă la o formă de îndoctrinare.

Se recunoaște astfel că simpla prezență a simbolurilor religioase în spațiul public (cum sunt și icoanele în școlile din România) nu constituie o îndoctrinare. Indirect, această decizie arată că și ora de religie în școlile publice din România este doar propusă, nu impusă elevilor.

Decizia a fost dată de Marea Cameră a celor 17 judecători, formată din: Jean-Paul Costa (Franța), președinte, Nicolas Bratza (Regatul Unit al Marii Britanii), Peer Lorenzen (Danemarca), Josep Casadevall (Andorra), Giovanni Bonello (Malta), Nina Vajić (Croatia), Rait Maruste (Estonia), Anatoly Kovler (Rusia), Sverre Erik Jebens (Norvegia), Päivi Hirvelä (Finlanda), Giorgio Malinverni (Elveția), George Nicolaou (Cipru), Ann Power (Irlanda), Zdravka Kalaydjieva (Bulgaria), Mihai Poalelungi (Moldova), Guido Raimondi (Italia), judecători, și de asemenea Erik Fribergh, grefier, aflăm din comunicatul CEDO. (I.C.)

Refuzarea orelor de „educație sexuală”, pedepsită cu închisoare

Un număr tot mai mare de organizații apără drepturile familiilor germane de a-și scoate copiii de la orele de educație sexuală oferite de Stat, dată fiind creșterea cazurilor de părinți închiși pentru că au refuzat să își trimită copiii la aceste ore. Cazul lui Irene Wiens, care a refuzat să își dea copiii la orele de educație sexuală în 2006 este acum în fața CEDO. Soțul ei a fost deja șase săptămâni în închisoare (din august până în octombrie 2006), iar Irene Wiens se află ea însăși acum închisă (pentru 43 de zile). Ar fi putut plăti 2.340 de euro pentru a scăpa de închisoare, dar au refuzat, neconsiderându-se vinovați.

Cuplul a refuzat să își dea copiii la acele ore pe motiv că li se prezintă o viziune permisivă asupra sexualității umane, în conflict cu convingerile lor religioase. Conform Alliance Defense Fund, din SUA, care reprezintă cazul la CEDO, mai sunt și alți patru părinți care au fost închiși pe același motiv (alte surse o indica pe Irene Wiens ca fiind al zecelea părinte creștin ce face închisoare) (www.catolica.ro).